Ազգ
Azg armenian daily
1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1997, ՇԱԲԱԹ #19 (1273)

Էդուարդ Շեւարդնաձեի դեմ մահափորձ, իսկ մետրոյում դիվերսի՞ա

31 ՀՈՒՆՎԱՐ, DW: Թբիլիսիում այսօր տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ Վրաստանի ներքին գործերի նախարար Կախա Թորգոմաձեն հայտնեց, որ անցյալ տարվա հոկտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին ձերբակալվել է 12 մարդուց բաղկացած ահաբեկիչների մի խումբ, որը Վրաստանի ղեկավարների, այդ թվում նաեւ նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի դեմ մահափորձ էր նախապատրաստել: Նախարարի խոսքերով, ահաբեկչական գործողություններից բացի խումբը դիվերսիաներ էր ծրագրել Թբիլիսիի մետրոյում եւ երկաթուղում: Ձերբակալվածները Վրաստանի նախկին անվտանգության ծառայության եւ լուծարված ռազմականացված «Մխեդրիոնի» կազմակերպության աշխատակիցներ են: Նախարարը հայտարարեց, որ քննությունը դեռ չի ավարտվել, այդ պատճառով էլ դեռեւս նպատակահարմար չէ հրապարակել տվյալ գործի բոլոր մանրամասները:

ՀՈՎՎԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱՅՑ

Կաթողիկոսը Ժակ Շիրակի հետ քննարկելու է Ղարաբաղյան խնդիրը

ԵՐԵՒԱՆ, 31 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Շարունակվում է Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի շրջագայությունը Ֆրանսիայի հայաշատ քաղաքներով: Ստամբուլի «Մարմարա» հաղորդում է, որ Նիս քաղաքի օդակայանում կաթողիկոսին դիմավորել են քաղաքային իշխանությունները, հայկական համայնքի ներկայացուցիչները, կաթողիկե եկեղեցուց եպսկ. Սեն Մակարին, Անգլիկան եկեղեցուց Քենեթ Նեքը, Յունական օրթոդոքս եկեղեցուց Միշել Սինինոտակիսը եւ ուրիշներ:

Կաթողիկոսը տեղի հայկական եկեղեցում ունեցած իր ելույթում շեշտել է հոգեւորականի համար ժողովրդի հետ շփումներ ունենալու հրամայականը: Նա ասել է, որ էջմիածինը հայության Բեթղեհեմն է, ուր ծնվել է հայկական ոգին:

Պատասխան ուղերձներով կաթողիկոսին են դիմել մոնսինյոր Սեն Մակարին եւ Ռուս օրթոդոքս եկեղեցու ներկայացուցիչը:

Լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ կաթողիկոսը հայտնել է, որ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի հետ իր հանդիպմանը շոշափելու է երեք խնդիր. նախ, կաթողիկոսը պատրաստվում է իր գոհունակությունը հայտնել ֆրանսահայ գաղութի բարօր կյանքի առթիվ, ապա պետք է խնդրի, որ Ֆրանսիան խթանի Հայաստանի հետ իր մշակութային կապերին, եւ ի վերջո պետք է խոսի Ղարաբաղյան խնդրի մասին, քանի որ Ֆրանսիան ընտրվելու է Մինսկի խմբի համանախագահ:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

ԼՂՀ-ի եւ Ադրբեջանի միջեւ անհրաժեշտ են հորիզոնական կապեր

«Բանակցությունները ցանկալի արդյունքների չեն հասցնի, եթե միջնորդները փորձեն նախապես կանխորոշել ԼՂՀ կարգավիճակը», Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության շրջանակներում. այս մասին ասաց ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ Ստեփանակերտ ժամանած ԱՄՆ Կոնգրեսի պատվիրակությանը, ծանոթացնելով ԼՂ հարցի շուրջ ԼՂՀ ղեկավարության դիրքորոշմանը: Այդպիսի ուղին անհեռանկարային է, ընդգծեց ԼՂՀ նախագահը: Կարեւորը, նշեց նա, որ բանակցային գործընթացի ներկա փուլում չհիշատակվեն տարածքային ամբողջականության կամ ինքնորոշման սկզբունքները, այլ փորձ արվի գտնելու ԼՂՀ-ի եւ Ադրբեջանի միջեւ հորիզոնական կապերի հաստատման հնարավորություն: Զրույցին մասնակցում էին նաեւ Ամերիկայի հայկական համագումարի Վաշինգտոնի գրասենյակի պաշտոնական ներկայացուցիչ Թիմ Ջեմալը, կոնգրեսական Վուլֆը, արտաքին կապերի հարցերով օգնական Էնն Հայաքեզը, Ամերիկայի հայկական համագումարի Երեւանի եւ Ստեփանակերտի գրասենյակի տնօրեն Էդիս Խաչատրյանը:

Այս տեղեկությունը ԼՂՀ լրատվության միջոցներով տարածել է նախագահի մամուլի ծառայությունը:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրությունների անցկացման համար ԱԺ նախագահը «որեւէ հիմք» չի գտնում

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Սահմանադրության 69-րդ հոդվածի համաձայն, փետրվարի 3-ին կկայանա ԱԺ 5-րդ նստաշրջանի 1-ին նիստը: Նստաշրջանի նախաշեմին ԱԺ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը մամլո ասուլիս հրավիրեց: Նա տեղեկացրեց, որ նստաշրջանի օրակարգում ընդգրկված են 50 օրենսդրական նախագծեր, որոնցից 20-ի հեղինակը կառավարությունն է: Շուրջ 30 օրինագիծ առնչվում է տնտեսական ոլորտին: Արարքցյանն առաջնություն տվեց ՀՀ պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքի նախագծին, որի դրական կողմը համարվեց տնտեսական քաղաքականության ծրագրային զարգացումների ներառումը: Բյուջեի նախագծին անդրադառնալիս ԱԺ նախագահը կարեւորեց նաեւ պետական ապարատի ծախսային հատկացումների կրճատումը: Առաջարկվող տնտեսական քաղաքականության մեջ Արարքցյանն ընդգծեց հարկային համակարգի ընդլայնման, պարզեցման ու հստակեցման անհրաժեշտությունը: Ըստ այդմ ԱԺ նախագահը հարկ համարեց նկատել, որ այս նստաշրջանը տնտեսական բարեփոխումների օրենսդրական ապահովման նստաշրջան կլինի: Օրակարգում ընդգրկված է նաեւ քաղաքացիական օրենսգիրքը, որը ԱԺ նախագահը համարեց «բազմակողմ փաստաթուղթ»: Մշակման փուլում են դատաիրավական համակարգին առնչվող օրենքները: Ըստ Բ. Արարքցյանի, «ԱԺ-ի ընդերքում, խորքում կատարվում է հսկայական աշխատանք», ուր կատարվում է «կարծիքների բախում», իսկ արդեն լիագումար նիստ է մտնում օրենքի համաձայնեցված

տարբերակը: ԱԺ նախագահն ընդգծեց, որ քննարկվելիք եւ ընդունվելիք օրինագծերի գերակշիռ մասն ուղղված է «շուկայական տնտեսության էլ ավելի ազատականացմանը»:

Նստաշրջանի աշխատանքներին զուգընթաց շրջանառության մեջ կմտնի նոր ընտրական օրենսգիրքը, որի փորձաքննությունը, ինչպես տեղեկացվեց, կտարվի «միջազգային մակարդակով»: Բ. Արարքցյանը նկատեց, որ իրենք սպասում են օրենսգրի վերաբերյալ «առարկայական դիտողությունների»: Լրագրողների հարցերին ի պատասխան Բ. Արարքցյանը նշեց, որ կադրային յուրաքանչյուր փոփոխություն պետք է հիմնավորված լինի եւ թարմություն բերի: Ըստ այդմ, կարեւորվեց պետական ծառայողի մասին օրենքի նախագծի ընդունումը:

Տես ♦ էջ 2

Գազը հանրապետություն է մտնում լրացուցիչ գազատարով

ԵՐԵՒԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարի 29-ին Վրաստան եւ Հայաստան մտնող գազատարի պայթյունից հետո գազամատակարարումը ժամանակավորապես վերսկսվել է 700 մմ տրամագիծ ունեցող լրացուցիչ խողովակաշարով: Հունվարի 31-ի դրությամբ գազի մուտքը հանրապետություն առավոտյան եղել է ժամում 100 հազար, իսկ կեսօրին արդեն 214 հազար խմ:

Էներգետիկայի նախարարության լրատվական ծառայությունում հայտնեցին, որ էլեկտրաէներգիայի արտադրության մակարդակը պահպանելու նպատակով օգտագործվում են պահեստավորված գազի պաշարները, ինչպես նաեւ ԱԷԿ-ի հնարավորությունները: Եթե օրական ավելի քան 5 մլն խմ գազի մուտքը թույլ էր տալիս ԱԷԿ-ի հզորությունն իջեցնել մինչեւ 280 մգվտ, ապա այժմ այն աշխատում է 370 մգվտ հզորությամբ

Ռուսաստանը կկատարի իր բոլոր պարտականությունները

ՄՈՍԿՎԱ, 31 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ոչ ոք կասկած չպետք է ունենա իր պարտավորությունները կատարելու Ռուսաստանի մտադրության առթիվ, որոնք նա ստանձնել է եվրախորհուրդ ընդունվելիս: ՌԴ արտգործնախարարության տեղեկատվության եւ մամուլի գերատեսչության առաջին փոխտնօրեն Միխայիլ Դեմուրինը ճեպազրույցի ժամանակ այսպես է մեկնաբանել եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի չորեքշաբթի ընդունած բանաձեւը այս կազմակերպությունում Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի լիազորությունների դադարեցման մասին, եթե մեկ տարվա ընթացքում այդ երկրներում չվերացվի մահապատիժը:

Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի որոշման առթիվ Միխայիլ Դեմուրինը համոզմունք է հայտնել, որ «սառը պատերազմի» ավարտից հետո հարկավոր է ազատվել Ռուսաստանի նկատմամբ վերջնագրերի եւ առճակատումների ավանդույթից: «Այս ավանդույթը հակաարդյունավետ է», ընդգծել է նա:

ՄՈՍԿՎԱ

Ռուսաստանը որոշել է լրջորեն զբաղվել կովկասյան քաղաքականությամբ

ՄՈՍԿՎԱ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: ԱՊՀ-ի հարցերով Ռուսաստանի կառավարական հանձնաժողովը որպես օրակարգի առանձին հարց այսօր քննարկեց անդրկովկասյան երկրների հետ Ռուսաստանի ինտեգրացման խնդիրները: «Մինչեւ այժմ արվածը չի կարելի համարել զգալի առաջընթաց, եւ Ռուսաստանը շատ անելիքներ ունի այս բնագավառում», ասաց հանձնաժողովի նախագահ, փոխվարչապետ Վալերի Սերովը: Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի մոսկովյան թղթակցի հաղորդման, հանձնաժողովի անդամ, առաջին փոխարտգործնախարար Բորիս Պաստուխովը ընդունելով անդրկովկասյան պետությունների անկախության իրողությունը միաժամանակ Հյուսիսային Կովկասն ու Անդրկովկասը ներկայացրեց իբրեւ երկրաքաղաքական միասնական տարածաշրջան: Կարեւորելով անցյալ տարվա հունիսին Կիսլովոդսկում Անդրկովկասի երկրների եւ Ռուսաստանի ղեկավարների միջեւ կայացած հանդիպումը՝ Պաստուխովը նշեց, թե Կիսլովոդսկի գործընթացը պետք է շարունակել: Այնուհետեւ նա ընդգծեց հաղորդակցության միջոցների նշանակությունը տարածաշրջանի զարգացման համար: «Եթե Կիսլովոդսկի գործընթացն առաջ գնա, ապա Ռուսաստանն էլ առաջ կքաշի միջկովկասյան փոխադրական միջանցքների ստեղծման, խողովակաշարային համակարգի զարգացման, ինչպես նաեւ երկաթուղային համակարգի վերականգնման հարցերը: Այս հարցերի լուծումը կնպաստի Կովկասի տնտեսական, քաղաքական զարգացմանը, կխթանի մարդասիրական խնդիրների կարգավորումը», ասաց Բորիս Պաստուխովը: Ամենայն հավանականությամբ, Ռուսաստանը որոշել է լրջորեն զբաղվել կովկասյան քաղաքականությամբ:

Տես ♦ էջ 2

TRT

ԱՄՆ-ը պաշտպանում է Թուրքիայի շահերը

ԱՄՆ-ը հայտարարեց, որ Եվրամիության անդամագրվելու հարցում այդ կազմակերպության կողմից Թուրքիայի առջեւ մարդու իրավունքների վերաբերյալ նախապայմաններ առաջադրելուն դեմ է: ԱՄՆ-ի արտգործնախարարության բանբեր Նիկոլաս Բյորնսը նախարարությունում կազմակերպված հերթական մամուլի ասուլիսում արտահայտեց այն տեսակետը, որ «Արեւմուտքի հետ Թուրքիայի հարաբերությունների հարցում Թուրքիային պայմաններ չպետք է թելադրել, այլ ընդհակառակը պետք է ապահովել եվրոպական կազմակերպություններում Թուրքիայի ներկայությունը»: Բյորնսը շարունակեց. «Հայտնի է, որ Թուրքիան ղեկավարվում է աշխարհիկ եւ ժողովրդավարական սկզբունքներով, եւ հաշվի առնելով այդ կարեւոր հանգամանքը, Արեւմուտքը ԱՄՆ-ի օրինակով Թուրքիայի համար պետք է բաց լինի»: Այնուհետեւ Բյորնսը, անդրադառնալով Եվրամիության ներկայացուցիչների հետ պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթի վերջին հանդիպումներին, ասաց. «Հանդիպումների ընթացքում ընդգծվել է, որ Մաքսային միության եւ Թուրքիայի միջեւ աշխատանքները գերազանց են ընթանում»: ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման վերաբերյալ Բյորնսը ասաց, որ Թուրքիան այդ հարցում ԱՄՆ-ի հետ համակարծիք է:

Ադրբեջանը ԱՄՆ պետդեպարտամենտի տարեկան հաշվետվությունում

31 ՀՈՒՆՎԱՐ, RL: ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտի աշխարհում մարդու իրավունքների վիճակի մասին տարեկան հաշվետվության Ադրբեջանի մասին հատվածում նշված է, որ մարդու իրավունքների պաշտպանության ցուցանիշները մնում են ցածր եւ կառավարությունը շարունակում է լուրջ խախտումները: Անվտանգության ուժերը ծեծի են ենթարկում բանտարկյալներին, որի հետեւանքով կան մահվան դեպքեր: Հաշվետվությունում նշվում է բանտերում ծեծի միջոցով քաղաքական սպանության երեք դեպք: Նույն ուժերը կամայական ձերբակալություններ, հետախուզություններ եւ գույքի բռնագրավումներ են կատարել: Տարբեր իրադեպերից հետո կառավարությունը ձերբակալել է Ադրբեջանի ժողճակատի 25 եւ իսլամական կուսակցության 9 անդամի: Բանտային պայմանները մնում են դաժան եւ անողորմ: Դատավարական համակարգը կոռումպացված է, անկարող եւ ենթակա է գործադիր իշխանությունների ազդեցությանը: Կառավարությունը սահմանափակել է իշխանությունները խաղաղ միջոցներով փոխելու քաղաքացիների իրավունքը: Կառավարությունը սահմանափակել է խոսքի, մամուլի, հանրահավաքների, կրոնի ազատությունը: Մամուլի գրաքննությունը շարունակվում է:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

...ԱԺ նախագահը «որեւէ հիմք» չի գտնում

Սկիզբը էջ 1

Պատասխանելով մեր առաջին հարցին, ըստ որի ինչպիսի՞ն է Բ. Արարքցյանի դիրքորոշումը հասարակական կարծիքում վերջերս մեծ չափով շրջանառվող խորհրդարանական նոր ընտրությունների վերաբերյալ, ԱԺ նախագահը հարկ համարեց նշել. «Որեւէ հիմք դրա համար չեմ գտնում»:

Թեպետ, ըստ նրա, խորհրդարանական վաղաժամկետ ընտրությունների անցկացման համար կա նաեւ իրավական լուծում, որն ամրագրված է Սահմանադրության մեջ՝ ՀՀ նախագահը լուծարում է խորհրդարանը եւ նշանակում նոր ընտրություններ: Այնուհետեւ ԱԺ նախագահը հետաքրքրաշարժ թվաբանություն ներկայացրեց, համաձայն որի 95 թ. ընտրություններում 40 մանդատ նախատեսված էր կուսակցական (համամասնական) սկզբունքով, իսկ ընդդիմությունն այդ 40 տեղից ստացավ 40 տոկոս, ինչը պահպանվեց նաեւ 96 թ. նախագահական ընտրություններում: «Հարաբերակցությունը նույնն է», եզրակացրեց ԱԺ նախագահը:

Հարկ ենք համարում նշել, որ ուժերի հարաբերակցության մասին խոսելիս Բ. Արարքցյանը գերադասեց չանդրադառնալ 95 թ. եւ 96 թ. ընտրությունների վերաբերյալ ընդդիմության, ինչպես նաեւ միջազգային կարծիքի ներկայացրած օրինախախտումների մեղադրանքներին: Բ. Արարքցյանն այնուամենայնիվ ավելացրեց, որ ինքն, ըստ էության, չի բացառում վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրությունների անցկացումը:

Մեր այն հարցին, թե ԱԺ նախագահին չե՞ն մտահոգում արդեն ընդունված մեծաթիվ օրինագծերում կատարվող փոփոխությունները, Բ. Արարքցյանը պատասխանեց՝ ոչ, քանի որ կյանքը դինամիկ պրոցես է, եւ եթե ԳԽ-ում օրենքներ ընդունելիս կարեւորվում եւ ընտրվում է միայն հիմնարար սկզբունքը, ապա ԱԺ-ն անդրադառնում է տվյալ օրինագծի բոլոր մանրամասներին:

Ի պատասխան լրագրողների այլ հարցերի, Արարքցյանը տեղեկացրեց, որ մամուլի մասին օրենքի նախագիծ 5-րդ նստաշրջանի օրակարգում չի ընդգրկված, քանի որ ո՛չ կառավարություն, ո՛չ էլ ԱԺ համապատասխան հանձնաժողով նման օրինագիծ չի ներկայացվել, օրակարգում կա միայն հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին օրենքի նախագիծ: Իսկ ինչ վերաբերում է խորհրդարանական ընդդիմությանը, Արարքցյանը նախ նշեց, որ՝ ա) տարակարծության բացակայությունն աղքատացնում է խորհրդարանի աշխատանքը, բ) խորհրդարանական աշխատելաձեւն այս է՝ գալ եւ աշխատել, գ) չի կարելի «ռադիկալիզմով պատանդ վերցնել ժողովրդավարական գործընթացը»: Իսկ «ամենառադիկալ ընդդիմություն» համարվեց ԱԺՄ-ն, որի ներկայացուցիչները խորհրդարանում միայն մեկ անգամ են դիմել ԱԺ ղեկավարությանը՝ դիվանագիտական անձնագրեր ստանալու համար: Այնուհետեւ վերադառնալով նախկին խորհրդարանում ԱԺՄ-ի աշխատանքներին, Բ. Արարքցյանն ավելացրեց, որ այդ խմբակցությունը միայն մեկ օրինագծի վրա է լավ աշխատել՝ ընտրությունների մասին օրենքի նախագծի, եւ ԱԺՄ-ի առաջարկների 80 տոկոսն ընդունվել է: Ավելորդ չենք համարում հիշեցնել, որ հիշյալ օրինագիծն ընդունելիս մերժվել է ԱԺՄ-ի կողմից առաջարկված հիմնարար սկզբունքը՝ պրոֆեսիոնալ խորհրդարանի ձեւավորման պահանջը: Ինչեւէ:

Երեկվա ասուլիսում ԱԺ նախագահը պատասխանեց լրագրողների բազմաբնույթ հարցերին, կարծիք հայտնելով, թե հարցեր տալու ազատությունը ժողովրդավարության նշան է, իսկ թերթերը հրապարակվում են առանց ճնշումների:

ՄՈՍԿՎԱ

Ռուսաստանը որոշել է լրջորեն զբաղվել...

Սկիզբը էջ 1

Բորիս Պաստուխովի ելույթից պարզ դարձավ, որ վարչապետը հանձնարարել է արտգործնախարարությանը կազմել հանգամանալից զեկուցագիր, որ կվերլուծվի ներկա իրադրությունը Կովկասյան տարածաշրջանում, եւ կմշակվեն Ռուսաստանի ռազմավարության ուղղությունները ու մարտավարական քայլերը:

Երեկ արտգործնախարարությունում կայացել է միջգերատեսչական խորհրդակցություն, որտեղ սուր բանավեճ է ծավալվել: Քննարկման արդյունքները զեկուցագրի տեսքով կներկայացվեն Բորիս Ելցինին: Դրա բովանդակության մասին կարելի է դատել Պաստուխովի ելույթից: «Անդրկովկասը դիտվում է Ռուսաստանի շահերի կենսական գոտի: Ռուսաստանի համար, սակայն, հեշտ չի լինի հաստատել իր գերակայության իրավունքը, քանի որ նրա շահերն այսօր արդեն բախվում են մի շարք պետությունների շահերի հետ», ասաց նա եւ շեշտեց տարածաշրջանում արտաքին հակառուսաստանյան ուժերի ակտիվացման հանգամանքը՝ նշելով, որ Անդրկովկասում իրենց շահերի իրագործմանն ակտիվորեն հետամուտ են լինում հարակից երկրները Իրանն ու Թուրքիան, ինչպես նաեւ Միացյալ Նահանգներն ու ՆԱՏՕ-ի այլ երկրներ:

Ռուսաստանին հատկապես գրգռում է, որ ԱՄՆ-ը Անդրկովկասը հռչակել է իր ռազմավարական շահերի ոլորտ: Պաստուխովը, որպես ԱՄՆ-ի հեռուն գնացող նկրտումների վկայություն է համարում Մինսկի խորհրդաժողովի համանախագահությունը ստանձնելու Վաշինգտոնի փորձը: «Իբրեւ ամերիկյան համանախագահության ներկայացուցիչ առաջարկվում էր պրն Սթրոբ Թալբոթի թեկնածությունը, որը չի թաքցնում կասպյան նավթի արդյունահանմանը Միացյալ Նահանգների մասնակցությունն ընդլայնելու իր հավակնոտ քայլերը», հաստատեց Բորիս Պաստուխովը: Իսկ ԱՊՀ-ի հետ գործակցության հարցերով Ռուսաստանի նախարար Աման Տուլեեւը կարեւորեց ռուս-ադրբեջանական սահմանի վերաբացման նշանակությունը, ընդգծելով, որ սահմանի փակման հետեւանքով Ռուսաստանը կորցրել է շուրջ 2 մլրդ 500 մլն ամերիկյան դոլար: Տուլեեւը նույնպես կարեւոր է համարում կովկասյան տարածաշրջանում փոխադրումների համար նորմալ պայմանների ստեղծումը: «Եթե մենք բացենք Լեռնային Ղարաբաղի տարածքով շարժումը եւ դուրս գալով Ջուլֆա՝ բեռնահոսքն ուղղենք դեպի Իրան, ապա դա կլինի մեր գլխավոր հաղթանակն Անդրկովկասում», ասաց նախարարը: Նրա կարծիքով, շնորհիվ երթեւեկության վերականգնման Ադրբեջանը, Վրաստանը, Հայաստանը եւ Ռուսաստանը, յուրաքանչյուրը տարեկան 200 մլն ամերիկյան դոլարի լրացուցիչ եկամուտ կստանա: Աման Տուլեեւը, վկայակոչելով այս տարվա հունվարին ռուսական պատվիրակության հետ հանդիպման ժամանակ Հեյդար Ալիեւի արած խոսքը, համոզմունք հայտնեց, որ այդ ծրագրի կենսագործմանը խանգարողը Ղարաբաղն է: «Եթե մենք ձգձգենք ղարաբաղյան հարցի լուծումը, ապա նախագահ Ալիեւն առանց մեզ կլուծի այդ հարցը: Շուտով նա կունենա նավթաղբյուրներ, վարձու բանակ եւ ում ասես դուրս կշպրտի»: Տուլեեւը կոչ արեց հանձնաժողովի անդամներին մեկնել Ղարաբաղ եւ մնալ այնտեղ այնքան ժամանակ, մինչեւ առաջին գնացքը մտնի Իրան: Կարծես հերքելով հայերի մեղքը հաստատող Տուլեեւի մեկնաբանությունը, Պաստուխովը տեղեկացրեց ԱՊՀ-ի հարցերով Ռուսաստանի կառավարական հանձնաժողովի անդամներին, որ թե Երեւանը եւ թե Ստեփանակերտը պատրաստակամություն են հայտնել բացելու երկաթուղու Հորադիզ-Ջուլֆա հատվածը: Մոսկվան այսօր փորձում է վերականգնել գնացքների երթեւեկությունը նաեւ Անդրերկաթուղու այն հատվածներում, որոնք անցնելով Աբխազիայի տարածքով՝ կապում են Վիսյոլոե կայարանը վրացական Սամտրեդիա քաղաքի հետ: Ռուսաստանի կառավարությունում գերիշխում է այն տեսակետը, որ Ռուսաստանի եւ Անդրկովկասի ինտեգրացմանը կարելի է հասնել միմիայն էներգետիկ եւ տրանսպորտային ընդհանուր ցանցի ստեղծման միջոցով:

Քննարկելով նաեւ ԱՊՀ երկրների հետ էներգետիկայի ոլորտում համագործակցության եւ Ռուսաստան-Բելոռուս ինտեգրացման հարցերը, փոխվարչապետ Սերովի հանձնաժողովն ավարտեց իր այսօրվա նիստը: Հաջորդը տեղի է ունենալու մարտ ամսին, հավանաբար կկայանա ԱՊՀ գագաթաժողովի նախօրեին:

ԵՐԵՎԱՆ

«Կանազն» աշխատում է հզորության 5-10 տոկոսով

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ վարչապետ Արմեն Սարգսյանը հունվարի 31-ին այցելեց «Կանազ» գործարան՝ տեղում ծանոթանալու գործարանի հիմնախնդիրներին, արտադրության իրավիճակին: Վարչապետին ուղեկցում էր արդյունաբերության նախարար Աշոտ Սաֆարյանը: «Կանազի» գլխավոր տնօրեն Ռոբերտ Ենգոյանի հետ նրանք եղան էլեկտրածուլման, ֆոլգագլանման եւ նախագլանվածքի արտադրամասերում, զրուցեցին բանվորների հետ:

Ձեռնարկության 2500 աշխատողներից 1200-ը ներկայումս հարկադիր պարապուրդում են: «Կանազն» այժմ աշխատում է իր հզորության 5-10 տոկոսով միայն, որի հիմնական պատճառը հումքի եւ շրջանառու միջոցների պակասն է: Վերջին անգամ ամբողջ հզորությամբ գործարանն աշխատել է 1989 թ.: Այժմ հիմնականում օգտագործվում են վերածուլված թափոնները: Այս տարվա մարտի 1-ից, Ռ. Ենգոյանի հավաստմամբ, էներգատար արտադրամասերը կանցնեն գիշերային հերթափոխի՝ կապված էլեկտրաէներգիայի ավելի էժան, գիշերային սակագնի անցնելու հետ:

Այսօր գործարանի արտադրանքը արտահանվում է ինչպես ԱՊՀ, այնպես էլ եվրոպական երկրներ: Այստեղ հույս ունեն, որ Իրանի հետ կնքված պայմանագրերի իրագործումը կնպաստի արտադրության ավելի արդյունավետ կազմակերպմանը:

Այցելությունից անմիջապես հետո կառավարությունում նախատեսված էր վարչապետի հանդիպումը ձեռնարկությունների տնօրենների հետ, որտեղ էլ նա, ամենայն հավանականությամբ, կանդրադառնա այցի արդյունքներին:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Սոցապ հանձնաժողովը պաշտպանում է Գեղամ Ղարիբջանյանի թեկնածությունը

Հայաստանի Ազգային ժողովի սոցիալական, առողջապահության եւ բնության պահպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովը իր երեկվա նիստում միաձայն որոշում ընդունեց Գեղամ Ղարիբջանյանին վերահաստատելու որպես հանձնաժողովի նախագահության թեկնածուի: Այդ պաշտոնը թափուր էր մնացել նոյեմբերից: Հրանուշ Հակոբյանի ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարար նշանակվելուց եւ այդ կապակցությամբ նրա պատգամավորական լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվելուց հետո: Հանձնաժողովի նախագահի ընտրությունները նախատեսված է անցկացնել երկուշաբթի կամ երեքշաբթի օրը ՀՀ ԱԺ հինգերորդ նստաշրջանի առաջին եռօրյայի ընթացքում:

Հանձնաժողովի նախագահի ընտրություններն անց են կացվել դեկտեմբերի 3-ին, սակայն առաջադրված թեկնածուները՝ Հովհաննես Թոքմաջյանն ու Գեղամ Ղարիբջանյանը չէին ընտրվել: Առաջին թեկնածուն, որին պաշտպանում է «Հանրապետություն» խմբակցությունը, 140 քվեարկած պատգամավորների ձայներից ստացել էր 68 «կողմ», իսկ «Բարեփոխումներ» խմբի անդամ Գ. Ղարիբջանյանի օգտին քվեարկել էին 70 պատգամավոր, եւ նրան ընտրվելու համար չբավարարեց մեկ ձայն: Այն ժամանակ Գ. Ղարիբջանյանը հայտարարեց, որ «հանուն խորհրդարանի առողջ գործունեության եւ գործելակերպի» ձեռնպահ է մնում իր թեկնածությունը քննարկելուց եւ առաջարկեց «հետաձգել հարցը մինչեւ ավելի հարմար մթնոլորտ ստեղծվի»:

Հանձնաժողովի պաշտպանած թեկնածուն այսօր վաղ առավոտյան մեկնել է Իրան ՀՀ ԱԺ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի գլխավորած խորհրդարանական պատվիրակության կազմում: 1978-80 թթ. նա այդ երկրում աշխատել է որպես մոսկովյան շինարար-ճարտարագետների խմբի թարգմանիչ:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Դատապարտվեցին «լույսի» գործով

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Նոյեմբերյանի դատարանը հունվարի 31-ին բազմօրյա դատավարությունից հետո «էլեկտրացանց» ձեռնարկության երեք նախկին աշխատողների դատապարտեց 8-ական տարի ազատազրկման: Նրանք մեղադրվում էին խմբակային կաշառակերության մեջ: Կոթի գյուղի մի բնակչից էլեկտրաէներգիայի ապօրինի օգտագործման դիմաց նրանք պահանջել եւ ստացել էին ՌԴ 300.000 ռուբլի: Ու թեեւ հետագայում այդ գումարից 100.000-ը վերադարձվել էր բաժանորդին, 8000 դրամն էլ փոքր-ինչ ուշացումով տուգանք ձեւակերպվել, սակայն դրանք ի վերջո ազդեցություն չունեցան դատավճռի վրա:

ԲՇՏ-ն տեղեկանք չտալու իրավունք չունի

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: ՀՀ սոցապ նախարարությունից հրազեկ աղբյուրների համաձայն, բնակշահագործման տեղամասերը իրավունք չունեն վարձերի չվճարման պատճառաբանությամբ բնակչի պահանջած տեղեկանքը չտալ: Ըստ նույն աղբյուրների, նախարարությունում չկա չմուծված վարձերի տեսքով պարտքեր ունեցող քաղաքացիներին տեղեկանք չտալու մասին ոչ կարգադրություն, ոչ հրաման, ոչ էլ ներքին պայմանավորվածություն, եւ նման քայլի դիմող ԲՇՏ-երը ուղղակի օրինախախտ են, որովհետեւ նրանց վերապահված չէ պատժելու որեւէ գործառույթ: Տեղեկացնենք նաեւ, որ նույն լավատեղյակ աղբյուրների վկայությամբ, վերոնշյալով հանդերձ, քիչ չեն խնդրո առթիվ բողոք ունեցող քաղաքացիները, որոնք նաեւ նախարարության դռներն են թակում:

Մենատեպ-Երեւան բանկի երեք գործառնական գրասենյակներ

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհուրդը հունվարի 31-ին որոշում է ընդունել գրանցելու «Մենատեպ-Երեւան» բաժնետիրական բանկի երեք գործառնական գրասենյակները: Նրանց իրավունք է վերապահված իրականացնելու նման գրասենյակների համար նախապես կանոնակարգված ֆինանսական գործառնությունները: «Մենատեպը» Ռուսաստանի խոշորագույն բանկերից մեկն է:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh համակարգչային սարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoytian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

«ՆՈՐԻՆՎԵՍՏ»

Ավանդատուները կստանան իրենց ներդրումների բեկորները

«Ազգի» ընթերցողներին հայտնի է, որ «Նորինվեստ» ՍՊԸ-ի, «Առագաստ» համատեղ ձեռնարկության եւ ապօրինի ֆինանսատնտեսական գործունեություն ծավալած մի քանի այլ կազմակերպությունների պաշտոնյաների «գործը», որի դատաքննության վրա ծախսվեց վեց ամիս, ավարտվեց հունվարի 17-ին. ամբաստանյալները դատապարտվեցին մեղքի իրենց բաժնին համապատասխան եւ կկրեն (կամ չեն կրի) սահմանված պատիժը, որի առավելագույնը՝ 12 տարվա ազատազրկում, բնականաբար, բաժին ընկավ «Նորինվեստի» տնօրեն Արմեն Մարտիրոսյանին: Վերջինիս եղբոր՝ Արտաշես Մարտիրոսյանի գործը վերադարձվեց լրացուցիչ քննության, իսկ «Նորինվեստի» գլխավոր հաշվապահ Կարապետ Այնեփաչյանը, որ դատապարտվել էր երկրորդ խոշորագույն պատժաչափին (9 տարվա ազատազրկում), բողոքարկել է դատավճռի՝ իրեն վերաբերող հատվածը:

Հասկանալի է, որ «բարձրյալների» կամոք եւ թողտվությամբ թռնկված բանկային «հրդեհների» ոգեշնչողներն այս անգամ էլ մնացին անհայտ, եւ կարելի է միայն ենթադրություններ անել, թե ովքեր են ջուր լցրել խորհրդային խնայդրամարկղներում իրենց խնայողությունները կորցրած մարդկանց նորօրյա բալանի ջրաղացին, եկրո- [illegible] ներում են «նստած» անհետացած դոլարները եւ այլն: Համենայն դեպս, դատավարությունն ավարտված է, եւ ավանդատուներին ամենից առաջ հետաքրքրում է իրենց դժբախտ ավանդների ճակատագիրը: Ի՞նչ ակնկալիքներ կարող են ունենալ այդ մարդիկ, որոնց զգալի մասը (ճնշող մեծամասնությամբ թոշակառուներ) «Նորինվեստին» էին վստահել սեւ օրվա համար պահած խնայողությունները, հաճախ վաճառելով ունեցվածքը: Այս հարցով դիմեցինք «Նորինվեստի» ավանդատուների շահերի պաշտպանության հանձնաժողովի նախագահ Կարեն Փահլեւանյանին:

Այսօր «Նորինվեստի» «ակտիվում» առկա է 55 հազար ամերիկյան դոլար, որ կազմում է «Նորինվեստի» համակարգիչներում գրանցված (այսպես ասած, աջ) ավանդատուների կորցրած գրեթե 3 միլիոն դոլարի 1,8 տոկոսը, ասաց պարոն Փահլեւանյանը: Բացի այդ, ավանդատուները «նվաճել են» «Առագաստ», «Նորինվեստ» ընկերությունների՝ նորինվեստյան փոթորկից մազապուրծ շարժական եւ անշարժ գույքը տնօրինելու իրավունքը. Չարբախի գյուղատնտեսական համալիր (կովաբուծարաններ եւ խոզաբուծարան, որ հայտնի են «գոմեր» անունով), կաթնամթերքի արտադրության եւ գյուղատնտեսական մթերքների մշակման ու պահածոյացման հոսքագծեր, Փարաքարի թռչնաբուծարան: Այս «կապիտալը», սակայն, պետք է իրացնել (որ ինքնին բարդ խնդիր է), եւ հաջողության դեպքում ավանդատուների վիճակը կարող է թեթեւանալ 150-200 հազար դոլարով, «ծածկելով» ավանդատուների վնասի առավելագույնը 7 տոկոսը): Բացի այդ, Գերագույն դատարանի որոշմամբ, քրեական գործեր են հարուցված Արմեն Մարտիրոսյանի լոնդոնյան գործընկերոջ՝ Հրաչ Ղազարյանի նկատմամբ (որին, մթերքներ առաքելու համար «Նորինվեստի» կողմից փոխանցված 326 հազար դոլարը «չքացել է» Լոնդոն-Երեւան անհայտ ուղիներում), Հունաստան առաքված 70 հազար դոլար արժողությամբ 1 տոննա (նույնպես անորսալի) խոզենու յուղի առնչությամբ: Նույն որոշմամբ, ավանդատուներին է հատկացված շվեյցարական բանկերից մեկում «վայրէջք կատարած» 432 գրամ օձի բույնը, որի պիտանիության ժամկետը, ըստ որոշ աղբյուրների, սպառվում է 1997 թվականին: Այնպես որ, առջեւում օձի բույնը վերադարձնելու եւ իրացնելու տատասկոտ ուղին է:

«Նորինվեստի» աջ ցուցակներում ընդգրկված են 3500 ավանդատուներ (այդ թվում 2150 կանայք), որոնց մեծամասնությունը (2730 հոգի) թոշակառուներ են, պատերազմի մասնակիցներ եւ հաշմանդամներ: Կան նաեւ 74 «աֆղանցիներ» եւ 23 ազատամարտիկներ: «Նորինվեստի» սնանկացումից հետո (1994-1996 թթ.) սրտամկանի ինֆարկտից եւ այլ հիվանդություններից վախճանվել են 47 ավանդատուներ, ավանդները վերադարձնելու թախանձագին խնդրանքով հանձնաժողովին են դիմել 120 ծանր հիվանդ քաղաքացիներ, որ շտապ վիրահատական միջամտության համար փողի խիստ կարիք ունեին: Մեկնաբանությունը, կարծում ենք, ավելորդ է:

Քանի որ փոքր (մինչեւ 100 դոլար) ավանդներ ունեցող քաղաքացիների թիվը մեծ է՝ 1500 հոգի, հանձնաժողովը, դատական մարմինների համաձայնությամբ, ընտրել է առաջին հերթին, համեմատաբար բարձր տոկոսով, վերջիններիս պարտքերը հատուցելու ճանապարհը: Ըստ այդմ, մինչեւ 15 դոլար ներդրած ավանդատուների գումարը կվերադարձվի ամբողջությամբ, 15-100 դոլարանոց ավանդների դիմաց կվճարվի 15 դոլար՝ գումարած 10 տոկոս՝ 15-ից ավել յուրաքանչյուր դոլարի համար (այլ կերպ ասած, 100 դոլար ունեցողները կստանան 24 դոլար): 100-500 դոլարի դիմաց ավանդատուներին կվերադարձվի 24 դոլար՝ գումարած 8 տոկոս 100-ից ավել յուրաքանչյուր դոլարի համար: Նշված «խմբերի» ավանդները վճարելու համար, հերթերից խուսափելու նկատառումով, սահմանված են ժամկետներ՝ համապատասխանաբար փետրվարի 10-25-ը, մարտի 1-25-ը եւ ապրիլի 1-ից հունիսի 1-ը: 500 դոլարը գերազանցող ավանդները կհատուցվեն գյուղատնտեսական համալիրի եւ մյուս օբյեկտների վաճառքից հետո (500-3000 դոլարի դիմաց 56 դոլար եւ 6.5 տոկոս մնացածի համար, 3000-10000 դոլարի դիմաց 240 դոլար եւ 5 տոկոս մնացածի համար, իսկ 10000-ից բարձր ավանդները կվերադարձվեն ներդրված գումարի 5 տոկոսի չափով) համապատասխանաբար մայիսի 16-ից հունիսի 15-ը, հունիսի 16-ից հուլիսի 15-ը եւ հուլիսի 16-ից օգոստոսի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում, եթե հաջողվի իրացնել «Նորինվեստից» ժառանգած գույքը:

Այնպես որ, առաջիկայում «Նորինվեստի» ավանդատուները կկարողանան ստանալ իրենց ներդրումների փշրանքները, իսկ լավատեսները թերեւս սպասեն Մարտիրոսյան եղբայրների խոստացած հրաշքին. «Երբ էլ լինի, կվերադարձնենք ավանդատուների պարտքը մինչեւ վերջին դրամը»:

ԼՈՒԼԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Չկա չարիք առանց բարիքի՞

Խորհուրդ չի տրվում ամուսնալուծվել

Բոլոր բյուջետային հաստատությունների պես ՀՀ ժողդատարաններն էլ այսօր լավ օրեր չեն ապրում, գոյատեւելով պետական խղճուկ հատկացումների հաշվին: Դրությունը չեն փրկում նաեւ «դատարան տրվող հայցադիմումների, դիմումների, գանգատների, դատական վճիռների դեմ տրվող վճռաբեկ գանգատների, դատարանի կողմից տրվող փաստաթղթերի պատճենները տալու համար» սահմանված «պետական տուրքի դրույքաչափերը», որ որոշվում են, այսպես կոչված, բազային տուրքի նկատմամբ: Վերջինս փոքր գումար է քաղաքակիրթ աշխարհում գործող «սակագների» համեմատությամբ (ընդամենը 1000 դրամ), սակայն բավական շռայլ է Հայաստանում առկա աշխատավարձային սանդղակի «հարթության վրա», հատկապես եթե հաշվի առնենք, որ որոշ դատական ծառայությունների համար սահմանված է բազային տուրքի առնվազն եռապատիկը: Դրանցից են, օրինակ, գույքային բնույթի հայցադիմումները, որոնց հարուցման համար գանձվում է 3000 դրամ: Նույնպիսի գումար է պահանջվում ամուսնալուծության «գործընթաց» սկսելու համար: Սրանից զատ, ամուսնալուծվող զույգը ենթակա է նաեւ երկկողմանի «տուգանքի», որի գումարը 5000 դրամ է: Իսկ երկու անգամ 5 հազար դրամը, գումարած «նախնական» 3 հազարը կատակ բան չէ շարքային ընտանեկան բյուջեի համար (առավել եւս, որ ամուսնալուծությունները «բարգավաճում են» հատկապես նյութական անապահովության հողի վրա), եւ ամուսնալուծվող զույգը ստիպված է առնվազն 1 ամիս ոչինչ չուտել, չվճարել կոմունալ ծախսերը, չմուծել էլեկտրաէներգիայի պարտքը, հրաժարվել տրանսպորտով երթեւեկելուց եւ այլն, կամ հետաձգել ընտանեկան առագաստը «ճեղքելու» գործընթացը:

Այսպիսով, ծանր սոցիալական իրավիճակում նյութական լծակներ են ստեղծվում հայ ընտանիքի ավանդական ամրությունը պահպանելու համար: Սա այն դեպքն է, որի մասին ասում են. «չկա չարիք առանց բարիքի», եւ դատական գործառույթների այս մասնավոր ոլորտում, թերեւս, արժե ավելացնել սահմանված «արգելապատնեշը»՝ նպաստելով ընտանիքի կայունությանը: Թեեւ, ինչպես տեղեկացանք Երեւանի Սպանդարյան շրջանի ժողդատարանում, անապահով ընտանիքների նկատմամբ, այնուամենայնիվ, «մարդասիրական» մոտեցում է ցուցաբերվում, եւ դրամական սղության պատճառով փաստարկներ ներկայացնելու դեպքում ամուսնալուծությունը «գլուխ է գալիս» որոշակի զեղչով:

Լ. Պ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Հայաստան» հիմնադրամը՝ Արցախին

Ինչպես նշված է ԼՂՀ սոցիալ-տնտեսական զարգացման 1996-ի հունվար-նոյեմբեր ամիսների վիճակի մասին պետվիճվարչության հաշվետվության մեջ, «Հայաստան» հիմնադրամն Արցախում կապիտալ շինարարություն իրականացնելու նպատակով հատկացրել է 1 մլն 958 հազար դոլար, այսինքն՝ 851 մլն 895 հազար դրամ: Ընթացիկ տարվա սկզբից, ճանապարհների շինարարության համար ծախսվել է 1 մլն 269 հազար դոլար:

Սեւանից ավելի քիչ ջուր բաց կթողնվի

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Էներգետիկ նպատակներով այս տարի նախատեսվում է Սեւանից բաց թողնել ավելի քիչ ջուր, քան անցած տարի: Համաձայն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության տեղեկատվության, 1996 թ. համեմատությամբ, ջրի բացթողումը նախատեսվում է կրճատել 75 մլն խ. մետրով: Էներգետիկ նպատակներով Սեւանի ջրի օգտագործման բացը նախատեսվում է փակել Իրան-Հայաստան էլեկտրագծի շահագործմամբ:

ԵՐԵՎԱՆ

Խորհրդարանական քննարկումներ նվիրված կանանց հիմնախնդիրներին

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Կանանց հանրապետական խորհրդի հետպեկինյան գործողությունների «Պատասխանատվություն եւ պահանջ» ծրագրի շրջանակներում՝ Հայաստանում կանանց եւ տղամարդկանց իրավահավասարության օրենսդրորեն ամրակայված սկզբունքները իրապես գործուն դարձնելու, ինչպես նաեւ ՄԱԿ-ի «Կանանց նկատմամբ բոլոր տեսակի խտրականությունների վերացման մասին» 1979 թվականի կոնվենցիայի կիրարկման վերաբերյալ խորհրդարանական լսումներ կազմակերպելու առաջարկությամբ Կանանց հանրապետական խորհուրդը դիմել է ՀՀ նախագահին, վարչապետին, ԱԺ նախագահին եւ կանանց հիմնախնդիրներին ուղղակիորեն առնչվող 7 նախարարությունների: Կանանց հիմնախնդիրների, նրանց՝ հանրապետության հասարակական-քաղաքական կյանքին լիարժեք մասնակցության խնդիրների մասին գործուն երկխոսություն սկսելու առաջարկը արձագանք է ստացել ԱԺ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի կողմից, իսկ խորհրդարանական քննարկումներ անցկացնելու հարցը, քննարկվել է ԱԺ առողջապահության, սոցիալական ապահովության եւ բնապահպանության հանձնաժողովում: Հանձնաժողովի անդամները, ընդունելով առաջարկված քննարկման անհրաժեշտությունը, նպատակահարմար են գտել քննարկումները սկսել ապրիլին՝ «Մայրության եւ գեղեցկության» տոնի նախօրեին:

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Մեր պատմության մեջ ամենամեծ ներդրումները միշտ կատարել են ֆրանսիացիները»

Ինչպես տեղեկացրել էինք, հինգշաբթի օրը ֆրանսիական դեսպանատանը հանդիպել էին Լիոնի առեւտրաարդյունաբերական պալատի եւ Հայաստանի արդյունաբերողների ու գործարարների միության ներկայացուցիչները: Առաջընթաց համարելով Ֆրանսիայի թեկուզ գավառների հետ համագործակցությունը սկսելը, միության նախագահ Ա. Վարդանյանը հանգամանորեն ծանոթացրեց ֆրանսիական կողմին ներկայացրած շուրջ 15 առաջարկներին: Դրանք պահանջում են ներդրումների հոսք առանց մեծ ռիսկ պարունակելու: Նկատի ունենալով օծանելիքի արտադրության եւ նորաձեւության ասպարեզում Ֆրանսիայի առաջատար դերը համաշխարհային շուկայում՝ շեշտը դրված է գլխավորապես այդ ոլորտներում գործակցության վրա: Նպատակահարմար է նաեւ լուցկու արտադրության ստեղծումը, քանի որ շուկայի ուսումնասիրությունների համաձայն, Հայաստան է ներկրվում միջին հաշվով 100 հազ. դրամի լուցկի: Փորձ կարվի հիմնել կենցաղային տեխնիկայի համատեղ արտադրություն հանրահայտ ֆիրմաների հետ (Moulinex, Tefal եւ այլն):

Փետրվարի կեսերին Լիոն մեկնելով՝ պրն Վարդանյանը գործարար շրջանների ուշադրությանը կներկայացնի գործակից ձեռնարկությունների հավանական ցուցակը, Հայաստանի օրենսդրական դաշտը: «Հիշենք, որ մեր պատմության մեջ ամենամեծ ներդրումները կատարել են ֆրանսիացիները», ասաց նա, հիշելով Ալավերդում եւ Կապանում դը Գոլ ընտանիքի հիմնադրած պղնձամոլիբդենային կոմբինատները: Իր հերթին հանրահայտ Սուֆիասյանների ընտանիքի ներկայացուցիչը հավաստեց, որ աշխատում է ֆրանսիական 15 ֆիրմաների հետ եւ միանգամայն գոհ է համագործակցությունից:

Հայաստանում Ֆրանսիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Միշել Լեգրան փոխադարձաբար ձեռնարկատերերի ուշադրությունը հրավիրեց իրենց կոմպյուտերային համակարգում զետեղված ձեռնարկությունների ցանկին՝ գործարարներին ցանկացած ժամանակ դրանից օգտվելու սիրալիր հնարավորություն ընձեռելով: «Բոլոր երկրներում կան ավելի կամ պակաս չափով լուրջ ֆիրմաներ, ընդհուպ՝ խաբեբաներ: Մեր ցանկում գրանցված են միայն լուրջ գործակիցները»: Արդյունաբերողների եւ գործարարների միությունն այն գրքույկով հրատարակելու պատրաստակամություն հայտնեց:

Հանդիպումը, որի գլխավոր նպատակը միմյանց ճանաչելը եւ կոնկրետ առաջարկություններ ներկայացնելն էր, արձանագրեց, որ ամուր կամրջի ստեղծման գրավականը շահերի փոխադարձ պաշտպանությունն է: Հույս հայտնվեց, որ հանդիպումը 7-8 տարի երկարաձգվող ծանոթության գործընթացի վերջին եւ գործարար հարաբերությունների առաջին փուլը կդառնա:

«Համաշխարհային շուկայում բոլոր երկրների գործարարները վաղուց սերտաճել են, այդուհանդերձ հայկական մտավոր ներուժը ներում է միավորվել այդ խմբի հետ», ասաց ԵրՊՏԻ ռեկտոր Գ. Կիրակոսյանը, իսկ ձեռնարկատերերից մեկը ֆրանսիացիների ուշադրությունը հրավիրեց այն հանգամանքին, որ Հայաստանի ընդերքը բնավ աղքատ չէ, միայն շահագործել է պետք:

«Իմ կարծիքով, արդյունավետ են գործում վերջերս ստեղծված համատեղ ձեռնարկությունները, պատասխանելով «Ազգի» հարցերին՝ ասաց Ա. Վարդանյանը, սակայն մեծ արդյունաբերության մեջ, մեր ավանդական ճյուղերում այդպիսիք դեռ չկան: Անցումային փուլում ստեղծվածներն ընդհանուր առմամբ հաջողություն չունեցան (թեպետ այդ ընթացքում օտարերկրացիներն առանձնապես մեծ ներդրումներ չէին անում, ավելի շատ մասնակցում էին սարքավորումներ կամ տրամադրում իրենց նոու-հաուն), թե ինչու՝ դժվար է կոնկրետ պատճառներ նշել: Մեր միությունը ներկայացնելով գործատուների դասի շահերը, ձգտում է նպաստել տնտեսական օրենսդրության բարելավմանը, կատարելագործմանը, գործարարության զարգացման նպաստավոր միջավայրի ձեւավորմանը: Լուծելով տեղային խնդիրներ՝ մենք ածանցյալ ձեւով նպաստում ենք պետության հզորացմանը, որից ընդհանուր առմամբ շահում է հասարակությունը»:

Ապրիլին հայկական ձեռնարկությունները Լիոնում կներկայանան ցուցահանդեսով:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՅՈՒՋԵ

Լավագույն քաղաքականությունը այն ընդհանրապես չվարե՞լն է

Նախորդ տարիների փորձն ակնառու ձեւով ցույց է տալիս, որ լավատեսական խոստումներով եւ «տնտեսական աճի» մասին պարծենկոտ հայտարարություններով ժողովրդի մեջ «ծիրանագույն բուրաստանի» զգացողություն չես առաջացնի, եւ դա խիստ բնական է, բնավ ոչ սուբյեկտիվ: Օրեցօր կուտակվող եւ պրոգրեսիվորեն բազմապատկվող հոգսերի տակ կքած մարդը լավագույն դեպքում այդ ամենն ընկալում է որպես սեփական անձի դեմ ուղղված խաբեություն կամ էլ պարզապես վիրավորանք: Ըստ որում, ժողովուրդն արդեն վաղուց իր համար հստակեցրել է, թե որոնք են այսօրվա իրողության օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառները: Ստեղծված իրավիճակի ամենամեծ վտանգն այն է, որ գնալով մեծանում է ժողովրդի եւ իշխանությունների միջեւ եղած անջրպետը, որի հետեւանքները, ինչպես ցույց է տալիս պրակտիկ փորձը, անկանխատեսելի են:

Կառավարումը յուրաքանչյուր պետության ներքին խնդիրն է, եւ տնտեսական առումով անկառավարելիությունն ու անհնարինությունն անթույլատրելի են: Ժամանակին ճիշտ է նկատվել, թե քաղաքականությունը եւ տնտեսությունը քույրեր են, ասել է, թե երկրի տնտեսությունը եւ վարվող քաղաքականությունը փոխպայմանավորված են բազմաթիվ թելերով: Սա համահայտ ճշմարտություն է, որով առաջնորդվում են աշխարհի բոլոր քաղաքակիրթ երկրները:

Ինչպիսի՞ տնտեսություն է փորձում կառուցել Հայաստանը եւ, հետեւաբար, ինչպիսի՞ տնտեսական քաղաքականության ենք ձգտում մենք:

Նախորդ տարիներին շահարկվող «շուկայական տնտեսություն» եւ «շոկային թերապիա» հասկացություններն այսօր արդեն «միջին» հայի մեջ զուգորդվում են համատարած աղքատության, զանգվածային գործազրկության, վաղվա օրվա նկատմամբ անորոշության հետ: Հարցադրումը շատ հստակ է՝ ինչ գնով, ինչպիսի հատուցմամբ ենք կառուցում «հայկական շուկայական տնտեսությունը»: Արդյո՞ք հանուն «շուկայի» գաղափարի թույլատրելի է ամեն ինչ: Վերջնահաշվում որն է դեռ երկարաձգվելու «անցման շրջան» կոչեցյալը:

Դատելով ՀՀ կառավարության (ինչո՞ւ, թե՞ ոչ) ներկայացրած 1997 թ. պետական բյուջեի նախագծից, այս տարի նույնպես մենք որդեգրել ենք «պաշտպանական» մոտեցումը եւ չենք էլ մտածում հեռանկարային ինվեստիցիոն ծրագրերի համար այսօր արդեն ստեղծվելիք բազայի մասին: Ըստ էության, համատարած գերապատվությունը տրվել է բյուջետային պասիվ քաղաքականությանը՝ ներկայացնելով որպես «առավելապես սոցիալական բնույթ» ունեցող բյուջե: Եվ այսպես տարեցտարի, արհամարհելով բյուջետային ակտիվ քաղաքականությունը, ապրիորի մեզ դատապարտում ենք «ավելի ու ավելի» սոցիալական բյուջե ունենալու բումերանգի համահայտ սկզբունքի համաձայն: Ասվածի վառ ապացույցն է Հայաստանի այսօրվա արդյունաբերության վիճակը, համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) ճյուղային կառուցվածքում առեւտրի եւ ծառայությունների տեսակարար կշռի ավելացումն ի հաշիվ արդյունաբերության եւ գյուղատնտեսության, աճող գործազրկությունը եւ, վերջնահաշվում, ինչպես դիպուկ արտահայտվեց ՀՀ ներկայիս սոցիալական ապահովության նախարարը, հանրապետության համարյա ամբողջ բնակչության սոցիալապես խիստ կարիքավոր դառնալը:

1997 թ. պետական բյուջեի ներկայացված նախագծի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ այն դեռեւս հեռու է իրատեսական լինելուց եւ խիստ հարցականի տակ է դրվում դրա կատարումը: Նախ, անհասկանալի է, թե մակրոտնտեսական ցուցանիշների ինչպիսի մակարդակի համար է նախատեսվում բյուջեն: Մասնավորապես, դատելով ներկայացված թվերից, անհասկանալի է մնում, թե որքան է կազմելու 1996թ. համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) սպասվելիք կատարողականը, քանի որ սպառողական գների ինդեքսով ճշգրտված (մոտ 602 մլրդ դրամ) եւ ԱԱՀ-ի սպասվելիք եկամուտների միջոցով հաշվարկված (մոտ 660 մլրդ դրամ) ցուցանիշները միմյանցից կտրուկ տարբերվում են: Հետեւաբար, խիստ դժվարանում է 1997 թ. ՀՆԱ-ի հաշվարկը (աճը 6 տոկոս, իսկ սպառողական գների միջին ամսական հավելաճը՝ 0,8 տոկոս): Կարելի է ենթադրություն անել միայն, որ 1997 թ. ՀՆԱ-ն կանխատեսվում է մոտ 770 մլրդ դրամի սահմաններում, որի, ինչպես նաեւ հարկային սահունության գործակցի (1.9) ապահովումը նույնպես խիստ հարցականի տակ է այն պարզ պատճառաբանությամբ, որ գնալով աճում է ձեռնարկությունների դեբիտորական պարտքերի սպասարկման միջին ժամկետը եւ անկում է ապրում ընդհանուր ակտիվների շրջանառելիության գործակիցը:

Բյուջեի եկամտային մասը բնութագրվում է հետեւյալ ցուցանիշներով (տեսակարար կշիռը հարկային եկամուտների մեջ, %).

	Եկամուտներ	1996 թ. կանխ.	1997 թ.	Շեղումը
1.	ԱԱՀ	33.7	38.0	+4.3
2.	Ակցիզային հարկ	13.6	13.4	-0.2
3.	Շահութահարկ	24.7	18.1	-6.6
4.	Եկամտահարկ	12.0	12.1	+0.1
5.	Պետական տուրք	2.3	2.0	-0.3
6.	Մաքսային տուրք	8.0	12.5	+4.5
7.	Գրանտներ*	12.4	20.5	+8.1

*) տեսակարար կշիռը եկամուտների մեջ

Ներկայացված ցուցանիշների հարաբերական, ինչպես նաեւ բացարձակ մեծությունների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ խիստ անիրական է ԱԱՀ-ի (30.8 մլրդ դրամ), մաքսային տուրքի (10.2 մլրդ դրամ), գրանտների (23.2 մլրդ դրամ) գծով եկամուտների ապահովումը: Ընդհանուր առմամբ, բյուջեի եկամուտները իրատեսական մոտեցման դեպքում պետք է կրճատվեն 15-20 մլրդ դրամի չափով եւ պետք է կազմեն մոտ 90.95 մլրդ դրամ՝ այսինքն նախորդ տարվա սպասվելիք եկամուտների (86.2 մլրդ դրամ) նկատմամբ 10 տոկոս աճի (նախատեսված 31.2 տոկոսի փոխարեն) սահմաններում: Հարկ է նշել, որ բյուջեի նախագծում նախատեսված հարկային եւ ոչ հարկային եկամուտները կազմում են ընդհանուր եկամուտների 79.5 տոկոսը 1996 թ. բյուջեի 77.6 եւ փաստացի կանխատեսվելիք 87.6 տոկոսի փոխարեն: Բացի այդ, 1996թ. համեմատությամբ (73.7 տոկոս) նվազել է հարկային եկամուտների տեսակարար կշիռը (71.8 տոկոս):

Բյուջեի ծախսերի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ դրանք խիստ ուռճացված են, եւ իսպառ բացակայում է ծախսերի արդյունավետության եւ նպատակայնության բարձրացման մոտեցումը, ինչպես նաեւ դրանց շուկայական կողմնորոշվածությունը: Նախորդ տարվա բյուջեի համեմատությամբ ծախսերի առավելագույն աճ է նախատեսվում հետեւյալ բնագավառներում

Սոց. ապահովագրություն եւ սոց. ապահովություն	10.1 անգամ
Տրանսպորտ եւ կապ	2.1
Բնակ. կոմ. տնտ. եւ բնակ. շինարարություն	1.9
Գյուղատնտ., անտառ. եւ ջր. տնտեսություն	1.8
Ընդհանուր բնույթի պետական ծառայություններ	1.7
Լեռնահանք. արդ. եւ հանք. հանածոներ	1.4

Սոցիալական ապահովագրության եւ սոցիալական ապահովությանն ուղղվող գումարների շրջանակներում բյուջեի նախագծում չի նախատեսվում բնակչության ավանդների ինդեքսավորում:

Նախորդ տարվա բյուջեի համեմատ ծախսերի առավելագույն նվազեցում է նախատեսվում հետեւյալ բնագավառներում

Այլ տնտեսական ծառայություններ	96.6 %-ով
Վառելիքային եւ էներգետիկ համալիր	58.7 %-ով
Մշակույթ, սպորտ, հրատ. խմբագր.	12.6 %-ով
Կրթություն եւ գիտություն	8.4 %-ով
Առողջապահություն	8.3 %-ով

Ներկայացված պայմաններում զարմանալիորեն չհիմնավորված եւ չափազանցված են ՀՀ կենտրոնական բանկի ծախսերը (3.6 մլրդ դրամ):

Բնականաբար բյուջեի ծախսերը եկամուտների հետ համազուգակցելու դեպքում անհրաժեշտ է ծախսերը կրճատել մոտ 40-45 մլրդ դրամով եւ սահմանել 105-110 մլրդ դրամի սահմաններում դրանով իսկ կրճատելով բյուջեի դեֆիցիտը մոտ 3 անգամ՝ ֆինանսավորման ներքին ու արտաքին իրական աղբյուրներին համապատասխան (անհավանական է ու անիրական պետական գույքի սեփականաշնորհումից եւ ապապետականացումից 13.9 մլրդ դրամի եկամուտների ակնկալումը):

Այդուհանդերձ, մնում է հուսալ, որ Ազգային ժողովի լիագումար նիստում պատգամավորների հունվարյան «աննախադեպ ակտիվությունն» անպայմանորեն կզուգորդվի փետրվարյան աննախադեպ իրատեսությամբ, ինչը մեր ժամանակների հրամայականն է:

ՍՈՒՐԵՆ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Խարդախությունը՝ ձեռներեցության աքիլլեսյան գարշապար

Խարդախությունները, հատկապես ֆինանսական մեքենայությունները, կոռուպցիան ու ահաբեկչությունը, շորթումն ու շահամոլությունը դարձել են մեր կյանքի անբաժանելի ուղեկիցները: Պատահական չէ, որ նման փաստերի հրապարակավ վերհանումը միայն ժամանակավորապես է մտահոգում լայն հասարակայնությանը: Որպես կանոն, այդ մերկացումներին հաջորդում են բուռն համակերպվողականության, անգամ այդօրինակ մեքենայությունները կրկնելու հուզավիճակները:

Չնայած մեր գործարարներից շատերը սիրում են խոսել ազնվության, պատասխանատվության մասին, սակայն իրականում մեկը մյուսին խաբելու, մրցակցի վրիպումները, սայթաքումները օգտագործելու փորձերը կազմում են նրանց տնտեսական գործունեության առանցքը: Նրանք շորթումն ու կոռուպցիան դիտում են որպես հեշտ հարստանալու, որոշակի միջավայրում «հեղինակություն» արագ ձեռք բերելու առավել արդյունավետ միջոցներ: Նորընծա հարուստներից մեկը օրերից մի օր նկատել տվեց, թե «կյանքն իսկական ջունգլի է, ուր գոյատեւում են միայն ուժեղներն ու հնարամիտները»: Այնուհետեւ անվրդով ու հեգնախառն լրջությամբ ներկայացրեց հայ ձեռնարկատիրության սոցիալական բուրգը: Ներքեւում «լյումպեն» ձեռներեցներն են, այն է՝ մանր խանութպաններն ու «սեղանիկային» առեւտրականները: Տնտեսապես ինչ-որ ձեւով գոյատեւելու համար նրանք միշտ փնտրում են մաֆիա-կլանային շրջանակների հովանավորությունը, պատրաստ են, ինչպես ասում են, հավատով ու ճշմարտությամբ ծառայելու իրենց տերերին: Քաղաքային բանահյուսությամբ ասած, դա մանրապճեղ «վեցնոցների» խավն է, որն ունի ինչ-որ եկամուտներ եւ դրանցից սահմանված կարգով «հարկ» է տալիս իր անմիջական հովանավորներին, որոնցից լիովին կախված է: Այնուհետեւ այդ բուրգի միջնամասում գտնվում են «երիտասարդ գայլերը», որոնք հոլի պես անընդհատ պտտվում են իրենց «կնքահայրերի» շուրջը: Նրանք սերտել են այն պարզ ճշմարտությունը, որ մեզանում հարստանում են ոչ թե նրանք, ովքեր օժտված են խելքով ու ձեռներեցությամբ, ունեն անհրաժեշտ մեկնարկային դրամագլուխ, այլ նրանք, ովքեր ունեն անհրաժեշտ կապեր իշխանության վերին օղակներում, ինչպես նաեւ հովանավորներ քրեականացված ֆինանսական աշխարհում: «Երիտասարդ գայլերը» հարյուրավոր եւ հազարավոր դեռահասների համար դարձել են կենսահաջողակության տիպարներ, ընդօրինակման ու գայթակղության իսկական կենդանի օրինակներ: Նրանց իսկ գոյությունը բորբոքում է ամեն գնով հարստանալու երիտասարդական կիրքը, փառաբանում է ճարպկությունը, ռիսկն ու արկածախնդրության ոգին:

Բուրգի կատարին բազմած են հայրենական բիզնեսի օգոստոսափառ այրերը, որոնց շուրջը գործում է կիսաքրեական եւ քրեական հարաբերությունների մի ողջ ցանց: Ձեւավորվող այս համակարգը երկակիորեն է ազդում ձեռներեցների գործելակերպի ու հոգեբանության վրա: Մի կողմից ամեն կերպ արգելակում է տաղանդաշատ, սակայն գործարար շրջանակներին անհայտ երիտասարդ ձեռներեցների ակտիվ մուտքը դեպի տնտեսական էլիտա, մյուս կողմից՝ խթանում է նրանց արտահոսքը հանրապետությունից դուրս: Դրա հետեւանքով խորանում է անվստահությունը իշխանությունների, նրանց կողմից իրականացվող տնտեսական բարեփոխումների նկատմամբ:

Չիրավի, մեզանում «ազատ ձեռնարկատիրություն», «հավասար մեկնարկային հնարավորություններ» արտահայտությունները դատարկ ու սին խոսքեր են: Ձեռնարկատիրությունը Հայաստանում «զարգանում» է մաֆիա-բյուրոկրատական, հովանավորչական կապիտալիզմի շրջանակներում: «Ազատ շուկայական տնտեսություն» տերմինը գործնականում նշանակում է ազատ, ոչնչով չսահմանափակված կլանների գերիշխանություն, որոնք վաղուց սերտաճել են պետապարատին: Ինչպես ասում են, դարձել են «պետություն՝ պետության մեջ»: Դրանց կենսառոճը բնորոշվում է դաժան մրցակցությամբ, փոխանվստահությամբ եւ ամեն գնով հասարակական պատվի արժանանալու անհագուրդ մարմաջով: Վայրենաբարո մրցակցությունը ստիպում է ոչնչացնել մրցակիցներին, իսկ խոր անվստահությունն ու կասկածամտությունը՝ ստեղծել անձնական անվտանգության համակարգ՝ մարզված թիկնապահներով, հրահանգիչներով ու խորհրդատուներով: Հասարակական պատվի արժանանալու ներքին մարմաջը ելնում է քրեածին մթնոլորտում ընդունված պատվի կեղծ ըմբռնումներից: Հենց այս պատճառով է, որ ազատ ձեռներեցության իրավունքը մեզանում վերածվել է ոչինչ չասող սոցիալական հնչյունի:

Մեզանից ոչ մեկը չի կասկածում, որ խարդախություններն ու կոռուպցիան սովորական երեւույթ են: Եվ որ դրանք չեն սահմանափակվում մեր կյանքի տնտեսական ոլորտով:

Բանկային մեքենայությունները, հարկային օրենքների կոպիտ խախտումները, սպառողի շահերի անտեղի ոտնահարումը եւ ուրիշ այլ իրավախախտումների մասշտաբները վկայում են հասարակական սիստեմի ներքին տրոհման, աստիճանական ինքնակազմաքանդման մասին: Գործարարների շրջանում հատկապես մեծ ժողովրդականություն են վայելում հարկերից խուսափելու, հարկային օրենքները շրջանցելու երեւույթները: Դրանք առաջնակարգ տեղ են զբաղեցնում խարդախությունների պրակտիկայում: Լայնորեն օգտագործվում են բոլոր տեսակի հարկային սողանցքները, ինչպես նաեւ ուղղակի կաշառքը:

Մեզանում վտանգավոր չափեր է ընդունել «վստահությունը չարաշահելու» խաղը: Հետաքրքիր է նկատել, որ դա նախապես պատրաստված իսկական ներկայացում է, որի յուրաքանչյուր մասնակից, բացի հնարավոր զոհից, կատարելապես տիրապետում է իր դերին: Բացի այդ, մերօրյա խաբեբան աչքի է ընկնում մարդկային հոգեբանության, տվյալ դեպքում իր զոհի, խաբեբաների ժարգոնով ասած, «ծնիկի» հոգեբանության խոր իմացությամբ, նրբանկատ վարվեցողությամբ ու բարեհամբույր տեսքով: Ցանկացած խաբեություն նրա համար ինքնահաստատում է, ուրիշների նկատմամբ սեփական առավելությունների ցուցադրում: Այդ խաղում շահող կողմը՝ պրոֆեսիոնալ խաբեբան (լինի բանկիր կամ առեւտրական), ձեռք է բերում փող ու հեղինակություն, իսկ պարտվող կողմը՝ արժանապատվության կորուստ ու սնանկացում:

Վստահության չարաշահման դեպքերը ցույց են տալիս, որ խաբեբաները հաճախ հաջողության են հասնում միայն իրենց զոհերի անազնվության շնորհիվ: Պարզեմ միտքս. խաբեբան սկսում է նրանից, որ բոլոր մատչելի միջոցներով ձգտում է բորբոքել ապագա զոհի՝ «ծնիկի» ընչաքաղցությունն ու սպասելիքները: Այդ նպատակին հասնելով սկսում է զոհին ներքաշել մեքենայությունների մեջ, խոստանալով նշանակալից շահույթ: Երբ հեշտ հարստանալու ծարավն ամբողջովին պարուրում է զոհին, նա վճռականորեն դեն է նետում իր բոլոր կասկածներն ու մտավախությունները: Այս խաղի գրավչությունն ակնհայտ է պրոֆեսիոնալ խաբեբայի համար: Նա դրա շնորհիվ «փող է շինում», ինչպես դրանցից մեկն ինձ ասաց. «Ամեն մեկն ունի իր ռեկետը, սա էլ իմ ռեկետն է»: Ոչ պակաս ակնկալումներ ունի նաեւ զոհը, որը ձգտում է ինչ-որ երրորդ կողմի հաշվին հարստանալ: Հաճախ այնքան է տարվում ենթադրվող օգուտներով, որ անգամ մտածում է, թե ինչպես խաբի նաեւ իր գործընկերոջը, յուրացնի երեւակայական շահույթի նրա չափաբաժինը: Այլ կերպ ասած, խելահեղորեն ձգտում է ինչ-որ մեկին խաբել, երբեմն չի գիտակցում, թե ինչպես ինքն իր ձեռքերով իրեն գցում է ավելի հմուտ ու արհեստավարժ խաբեբայի թակարդը, դառնում նրա զոհը: Ըստ էության, զոհը ինչ-որ բարդ, ես կասեի, «դաշնակցային» հարաբերությունների մեջ է մտնում խաբեբայի հետ: Ամեն կերպ շահույթ կորզելու միտումնավորությունն արդեն իսկ վկայում է զոհի անազնվության, ագահության եւ պարզամտության մասին: Ի դեպ, երեւանյան մթնոլորտը ամեն րոպե, ամեն վայրկյան ծնում է բազմաթիվ պարզամիտ խաբեբաներ, որոնք համոզված են, թե, իբր, իրենց հեշտությամբ կհաջողվի խաբել ուրիշներին: Պրոֆեսիոնալ խաբեբաներից մեկն ինձ խոստովանեց. «Այդ պարզամիտները ոչ մի կերպ չեն ցանկանում հասկանալ, որ ոչնչից ոչինչ հնարավոր չէ քամել», եւ որ «խաբեբան պետք է վստահություն ներշնչի մարդկանց իր բարձր հասարակական դիրքով, դրամագլխով ու կապերով: Միայն այդ դեպքում նրան կհավատան»:

Այս ամենից ակնհայտ է դառնում մեր հոգեբանության, արժեքների ներքին կապը զանազան օրինախախտումների հետ: Հենց այդ հոգեբանությունն ու արժեքներն են ծնում ու ձեւավորում այդ իրավախախտումները, հեշտ հարստանալու հակաօրինական ձեւերն ու եղանակները: Հայ սոցիոլոգներից ոմանք առանձնացնում են մեր հասարակության որոշակի խավի հետեւյալ գծերը՝ անհագուրդ դրամապաշտությունը, անհատապաշտությունը, սոցիալական կարգավիճակի ընդգծումը, հանդուրժողականությունը քաղաքական կոռուպցիայի նկատմամբ, վայրենաբարո մրցակցությունը, ուրիշների հաշվին ամեն կերպ հարստանալու մղումը եւ այլն:

Թվում է, թե մեր կյանքում այլեւս տեղ չի մնացել վեհ իդեալների ու, պարզապես, մարդկային անշահախնդրության համար: Փողը դարձել է կենսահաջողակության միակ անվիճելի չափանիշը: Իսկ «փող սարքել» չկարողանալը՝ անձնական արատ, սեփական ապաշնորհության նյութական ապացույց:

ՍԱՄՍՈՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

միջազգային

«Եվս մեկ անգամ Եվրոպան բաժանված մայրցամաք է։ Բայց ի տարբերություն սառը պատերազմի շրջանի, այս անգամ բաժանումն Արեւմուտքում է։ Ամենատեսանելի բաժանումը Գերմանիայի եւ Եվրոպայի միջեւ է՝ նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններում Բոննի ներազդեցության հարցի շուրջ։ Երկրորդ բաժանումը Արեւմտյան Եվրոպայի եւ Թուրքիայի միջեւ է՝ եվրոպական աշխարհագրության մեջ։ Անհանգստացած են եվրոպական մյուս մեկնաբանները եւս, որ Բոննը այս անգամ ուժի փոխարեն գործադրում է իր տնտեսական մկանները, հասնելու այն նպատակին, որին ձգտում էին վաղ շրջանի գերմանական կառավարությունները, այն է՝ Գերմանիայի քաղաքական տիրապետությանը Եվրոպայի կենտրոնում։ Բաժանման հետեւանքը կա- ԱՄՆ-ը եւ նրա ՆԱՏՕ-ի դաշնակիցները համաձայնեցին վերանայել 1990 թվականի այդ պայմանագիրը, որը սահմանափակում է Եվրոպայում տեղակայված զենքերի չափերը։ Սակայն ԱՄՆ-ը եւ նրա եվրոպական դաշնակիցները դեռեւս չեն համաձայնել այն հարցում, թե ինչպես պետք է վերանայվի պայմանագիրը։ Պարզվում է, որ Ռուսաստանի մտավախությունները

ՏԵՍԱԿԵՏ

Պոլ Գոբլ. Արեւմուտքը պառակտվել է նախկին ԽՍՀՄ-ի եւ Թուրքիայի պատճառով

Ամերիկյան հայտնի քաղաքագետը «Ազատություն» ռադիոկայանով հանդես է եկել քաղաքական մեկնաբանությամբ՝ Արեւմուտքի պառակտման մասին, որը ներկայացնում ենք ստորեւ։

պական հաստատություններում Թուրքիայի մասնակցության հարցի շուրջ։ Իսկ երրորդ բաժանումը ԱՄՆ-ի եւ Արեւմտյան Եվրոպայի միջեւ է։ Այստեղ բաժանող հարցը սովորական ուժերի պայմանագրի վերանայումն է։

Գերմանիայի եւ Եվրոպայի մնացած մասի միջեւ խորացող ճեղքվածքը Արեւելյան Եվրոպայի քաղաքական ու տնտեսական կյանքում Բոննի ուժեղացող ազդեցության հարցի շուրջ, հիշեցնում է վաղ շրջանի եվրոպական բաժանումները։ Գերմանիայի վերամիավորումից հետո Բոննը օգտագործեց իր տնտեսական հզորությունը այս տարածաշրջանում քաղաքական օրակարգը առաջ մղելու նպատակով։ Գերմանիան անընդհատ շեշտում է, թե ցանկանում է, որ Գերմանիայի եւ Ռուսաստանի միջեւ ընկած տարածաշրջանը կայուն լինի։ Ըստ Բոննի, այդ նպատակին կարելի է հասնել ներդրումների միջոցով։ Բայց շատ եվրոպացիներ այդքան էլ համոզված չեն այս հարցում։ Ֆրանսիայի միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտի մի գիտաշխատող նկատում է, որ Արեւելյան Եվրոպայում ներդրումների Բոննի քաղաքականության արդյունքը կլինի այն, որ Գերմանիան ավելի կենտրոնական տեղ կստանա Եվրոպայի

րող է լինել այն, որ նրանք կարող են պահանջել ավելի սահմանափակ խոսք Եվրոմիություն Գերմանիան Արեւմուտքում պահելու նպատակով։ Բայց ավելի հավանական է, որ եվրոպական երկրները սեփական ազգային շահերը պաշտպանելու նպատակով կամ Բոննի հետ մերձենան, կամ էլ սկսեն դաշնակիցներ որոնել զորացող Գերմանիայի դեմ։

Երկրորդ բաժանումն Արեւմտյան Եվրոպայի եւ Թուրքիայի միջեւ նոր է։ Փոխհարաբերությունները նրանց միջեւ վերջին ամիսներին սրվել են։ Անկարան վրդովված է, որ Եվրամիությունը չի ցանկանում անդամագրել Թուրքիային, որ Եվրոպան գրեթե ոչինչ չի արել ռուսական C-300 մակնիշի հրթիռներ գնելու Կիպրոսի հույների ծրագրերը խափանելու համար։ Անկարայի կարծիքով, Եվրոպան սխալ վերաբերմունք ունի Թուրքիայի նկատմամբ, ասում է Գերմանիայի արտգործնախարար Քինկելը։

Այս շաբաթ ակնհայտորեն դրսեւորվեց բաժանումը Եվրոպայի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ՝ Եվրոպայում սովորական զենքերի պայմանագրի վերանայման ուղիների շուրջ, ինչի հետեւանքով աճեց արդեն առկա լարվածությունը նրանց միջեւ։ Մոսկվայի համառ հորդորներից հետո փարատելու համար ԱՄՆ պատրաստ է ընդունել Մոսկվայի առաջարկները պայմանագրի վերանայման վերաբերյալ։ ԱՄՆ պատրաստ է հանդես գալ Կենտրոնական Եվրոպայում սպառազինությունների թույլատրելի չափերը եւ ռազմական ենթակառույցները շեշտակիորեն կրճատելու նոր առաջարկով եւ մտադիր է սովորական զենքերի պայմանագրի շրջանակներում պարտավորեցնել ՆԱՏՕ-ի անդամներին միջուկային զենք չտեղակայել ՆԱՏՕ-ին նոր անդամագրվող որեւէ երկրում։ Սակայն արեւմտաեվրոպական շատ երկրներ Գերմանիայի գլխավորությամբ անընդունելի են համարում ԱՄՆ-ի առաջարկները, իսկ որոշ եվրոպացի պաշտոնյաներ նախազգուշացնում են, որ սպառազինությունների սահմանափակման հարցում զիջումներ կատարելու ամերիկյան ցանկացած առաջարկ կարող է նույնիսկ էլ ավելի ուժեղացնել Մոսկվայի ընդդիմությունը։

Ահա այս բաժանումներն Արեւմուտքում նոր հնարավորություն են ընձեռում Մոսկվային առաջ մղելու սեփական շահերը Արեւմուտքի տարաձայնությունները օգտագործելու միջոցով», եզրակացնում է Պոլ Գոբլը։

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ
«ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»

Բուտրոս-Ղալին վերադարձավ տուն

Հունվարի 1-ին հեռանալով Նյու Յորքից, Բուտրոս-Ղալին ժամանեց հայրենիք Եգիպտոս։ Ճանապարհին նա կանգ առավ Փարիզում, որտեղ «ջերմ զրույց» ունեցավ նախագահ Ժակ Շիրակի հետ։ Հնարավոր է, որ Փարիզում այդ կանգառի կամ ամանորյա տոնակատարությունների պատճառով էր, որ հարազատ Կահիրեում Բուտրոս-Ղալիին դիմավորեցին ոչ այնպես պատշաճորեն, ինչպես նախատեսված էր։ Նախագահի փոխարեն օդանավակայանում Բուտրոս-Ղալիին դիմավորեց արտաքին գործերի նախարար Ամր Մուսան։ Միայն հետո նրան ընդունեց նախագահ Հոսնի Մուբարաքը։ Իսկ Բուտրոս-Ղալիի ելույթը խորհրդարանում առայժմ հետաձգված է։ Կարելի է ենթադրել, որ նա լրացուցիչ բացասական երանգ կմտցնի առանց այն էլ վերջին ժամանակներս Եգիպտոսի եւ ԱՄՆ-ի լարված հարաբերությունների մեջ։ Հետագայում ինչո՞վ կզբաղվի ՄԱԿ-ի նախկին գլխավոր քարտուղարը։ Առայժմ պարզ չէ։ Ասում են, որ Ֆրանսիան, հավանաբար, նրան կառաջարկի նախագահել ֆրանսալեզու երկրների ընկերակցության խորհուրդը։ Սակայն պաշտոնական առաջարկ առայժմ չկա։ Այդ պաշտոնի սահմանման որոշում կընդունվի միայն 1997 թվականի նոյեմբերին։

Կահիրեում Բուտրոս-Ղալիի չընտրվելուն վերաբերվեցին նկատելի վիրավորանքով։ «Բուտրոս-Ղալին հեռանում է թագավորի պես», այսպիսի վերնագրերով էին տեղական մամուլում հաղորդվում Նյու Յորքից ստացված տեղեկությունները։ Եգիպտոսում նախկին գլխավոր քարտուղարի համար լայն հնարավորություններ են բացված։ Եթե Ղալին ցանկանա վերադառնալ ակտիվ աշխատանքի Եգիպտոսի դիվանագիտական գերատեսչության ղեկավարներից մեկի պաշտոնում, ապա հաստատ նրա համար կվերստեղծվի միջազգային հարցերով պետական քարտուղարի պաշտոնը։ Նա մտադիր է գրել վաղուց ի վեր հղացած գրքերը։ Մեկը՝ Եգիպտոսի եւ Իսրայելի միջեւ Քեմպդեյվիդյան խաղաղ դաշնագրի մինչեւ այժմ անհայտ գաղտնիքների մասին, մյուսը՝ ՄԱԿ-ի ներքին խոհանոցի մասին։ ՄԱԿ-ի նախկին գլխավոր քարտուղարը մեծ պատիվ եւ հարգանք ունի։ Նա արժանացել է «Ֆահրեդին II» մրցանակին, որը սահմանվել է Լիբանանի խորհրդարանի կողմից «Լիբանանի անկախության աջակցման համար»։ Բուտրոս-Ղալին դարձավ Լիբանանի պատվավոր բարեկամ անցյալ տարվա ապրիլին, երբ հրապարակեց ՄԱԿ-ի փորձագետների զեկուցագիրը, որում հետաքննել էին ապրիլի 18-ին լիբանանյան Կանա քաղաքում տեղի ունեցած ողբերգության պատճառները եւ հաստատել

իսրայելական կողմի մեղքը։ Այն ժամանակ, հիշեցնենք, իսրայելական ռմբակոծությունից ՄԱԿ-ի գոտում զոհվեցին 105 մարդ, որոնք այնտեղ պատսպարվում էին մարտական գործողություններից։ Սակայն զեկուցագրում շրջանցվել էր այն փաստը, որ Լիբանանի հարավում մարտական բուն գործողությունները հրահրել էր իրանամետ Հըզբոլլահ խմբավորումը, որը նախօրեին գնդակոծել էր Իսրայելի հյուսիսի բնակավայրերը։ Ասում են, թե Բուտրոս-Ղալիի հենց այդ զեկուցագիրը դարձավ այն վերջին կաթիլը, որ լցրեց ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտի համբերության բաժակը։

Հ. Լ.

ԱՇԽԱՐՀ

Սոլանա. Մենք չենք կարող ապահովել Եվրոպայի անվտանգությունն առանց Ռուսաստանի

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ «Մենք պետք է հասկանանք, որ երկարաժամկետ առումով չենք կարող ապահովել Եվրոպայի անվտանգությունը առանց Ռուսաստանի, առավել եւս նրա դեմ», հայտարարել է ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանան։ Մենք ձգտում ենք Ռուսաստանի հետ համաձայնության հասնել հաստատուն, կայուն եւ երկարաժամկետ գործակցություն ստեղծելու շուրջ։ Նման համաձայնությունը պետք է համապատասխանի մեր ընդհանուր շահերին եւ ապահովի կոնսուլտացիաների ու հնարավոր համատեղ գործողությունների մշտական մեխանիզմ»։

Միեւնույն ժամանակ Սոլանան նշել է, որ ՆԱՏՕ-ն կաշխատի Ուկրաինայի հետ հարաբերությունների զարգացման համար, որը կարեւոր դեր է գրավում Եվրոպայում։

Գենադի Զյուգանով. «Նախագահը հիվանդ է, նոր ընտրություններ են պետք»

ՓԱՐԻԶ, 30 ՀՈՒՆՎԱՐ, RFI։ Ռուսաստանի կոմունիստների առաջնորդ Գենադի Զյուգանովին ընդունեց Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի նախագահը։ Զյուգանովը ելույթ ունեցավ Ֆրանսիայի հեռուստատեսության երկրորդ ծրագրով եւ հաստատեց, որ մտադիր է առաջադրել իր թեկնածությունը Ռուսաստանի նախագահի պաշտոնի համար։ Ելցինը, Զյուգանովի խոսքերով, գործնականորեն ի վիճակի չէ աշխատելու։ «Նախագահը հիվանդ է, մեզ նոր ընտրություններ են պետք», ֆրանսիացի հեռուստադիտողներին Ռուսաստանում տիրող իրավիճակի մասին հայտնեց Զյուգանովը։

Հըզբոլլահի մարտիկները սպանեցին 3 իսրայելցի զինվորների

30 ՀՈՒՆՎԱՐ, BBC, RFI։ Հարավային Լիբանանում Հըզբոլլահ շարժման մարտիկները հարձակում կազմակերպեցին իսրայելական պարեկի վրա, որի հետեւանքով սպանվեցին 3 իսրայելցի զինվորներ, իսկ չորրորդը վիրավորվեց։ Իսրայելական ռազմական ամփոփագրում նշված է, թե իսրայելցիների ավտոմեքենայի մոտ ռումբ է պայթեցվել։ Հարձակումը տեղի է ունեցել Իսրայելի կողմից գրավված Հարավային Լիբանանի այսպես կոչված «անվտանգության գոտու» կենտրոնական մասում։ Դրան նախորդել էին Իսրայելի ռազմական օդուժի երեկվա հարձակումները Հըզբոլլահի ենթադրյալ օբյեկտների վրա։ Ի պատասխան Հզբոլլահի հարձակման, իսրայելական հրետանին հրետակոծեց այդ շարժման գրոհայինների դիրքերը։

Ալբանիայում ձերբակալվեցին ավելի քան 500 նախկին կոմունիստներ

30 ՀՈՒՆՎԱՐ, RFI։ Տիրանայից Ֆրանսպրեսի հաղորդման համաձայն, չորեքշաբթի օրն ալբանական շատ քաղաքներում ձերբակալվել են սոցկուսակցության՝ Ալբանիայի նախկին կոմկուսի ավելի քան 500 ակտիվիստներ։ Ներքին գործերի նախարարությունը հայտարարեց, թե նրանք մեղադրվում են վերջին օրերին տեղի ունեցած անկարգությունների կազմակերպման եւ իրագործման մեջ։ Ցույցերի ժամանակ ոստիկանության հետ բախման հետեւանքով հարյուրավոր վիրավորներ են հաշվվում։ Տիրանայում ոստիկանությանն այսօր հաջողվեց ցրել հերթական ցույցի մասնակիցներին։

ՄԱԿ

Կոֆի Անանը պահանջեց արգելել պլուտոնիումի եւ հարստացված ուրանի արտադրությունը

30 ՀՈՒՆՎԱՐ, DW, RFI։ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը պահանջեց արգելել բոլոր այն նյութերի արտադրությունը, որոնք կարելի է օգտագործել միջուկային զենք պատրաստելու համար։ Ժնեւում ՄԱԿ-ի զինաթափման վեհաժողով կատարած իր այցի ժամանակ Անանն առաջարկեց որքան կարելի է շուտ սկսել պլուտոնիումի եւ հարստացված ուրանի վերաբերյալ բանակցությունները։ Անանը նախազգուշացրեց միջուկային վթարի, միջուկային նյութերի մաքսանենգության եւ միջուկային ահաբեկչության հետ կապված վտանգների մասին։ ՄԱԿ-ի նոր գլխավոր քարտուղարը կոչ արեց որքան կարելի է շուտ սկսել բանակցությունները հակահետեւակային ականների կիրառման արգելման մասին։ Նա խնդրանքով դիմեց Ռուսաստանին եւ Միացյալ Նահանգներին, որ շուտափույթ հաստատվի քիմիական զենքի արգելման մասին համաձայնագիրը՝ մինչեւ այս տարվա ապրիլին ուժի մեջ մտնելը։ Այդ համաձայնագիրն արդեն իսկ հաստատվել է 65 երկրների խորհրդարանների կողմից։ Կոֆի Անանը հայտնեց, որ վեհաժողովը կկարողանա առաջ տանել միջուկային զենքի փորձարկումների արգելման հարցը։ Ինչպես հայտնի է, այդպիսի համընդհանուր համաձայնությունը խափանվում է Հնդկաստանի, Պակիստանի եւ մի շարք այլ չմիացած երկրների կողմից։

TRT

Ընդլայնվում են թուրք-իտալական տնտեսական կապերը

Հունիսի 30-ին Հռոմում տեղի ունեցավ թուրք-իտալական խառը աշխատանքային հանձնաժողովի նիստը։ Պատվիրակությունները գլխավորում էին Թուրքիայի փոխվարչապետ, արտգործնախարար Թ. Չիլլերը եւ Իտալիայի արտգործնախարար Ալբերտո Դինին։ Նիստից հետո տեղի ունեցավ համատեղ մամլո ասուլիս։ Չիլլերը նշեց, որ վերջին տարիներին Իտալիայի եւ Թուրքիայի միջեւ առեւտրի ծավալը կրկնապատկվել է, մեծացել են Թուրքիայում Իտալիայի ներդրումները։ Իտալիայի արտգործնախարարը տեղեկացրեց, որ նիստի ընթացքում քննարկվել են 2 երկրների առեւտրա-տնտեսական հարաբերությունների զարգացման, քաղաքական, ահաբեկչության դեմ պայքարի, ապօրինի գաղթականության եւ թմրաբիզնեսի դեմ համատեղ պայքար մղելու խնդիրներ։ Այցի եզրափակիչ օրը, հունվարի 30-ին, Չիլլերին ընդունեց Իտալիայի նախագահ Սկալֆարոն։

Ռիզեի մոտ ալյուր տեղափոխող մի բեռնանավ խորտակվեց

30 ՀՈՒՆՎԱՐ, TRT։ Սեւծովյան Ռիզե նավահանգստի շրջանում անբարենպաստ եղանակի պատճառով խորտակվեց Սամսունից Վրաստան ալյուր տեղափոխող մի բեռնանավ։ Նավի 9 հոգուց բաղկացած անձնակազմի 3 անդամներ անհետ կորել են, 6-ը՝ փրկվել։

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Պերճ Զեյթունցյանը՝ ոչ միայն լիբանանյան տպավորություններով

Պերճ Զեյթունցյանին 1996-ի սեպտեմբերի 21-ից հետո այսքան պայծառ չէինք տեսել։ «Ազգի» խմբագրություն էլ չէր այցելում։ Մուգ կապույտ աչքերում ժպիտը վերականգնվել է։ «Լիբանան էի գնացել, ուր ոչ միայն հետաքրքիր հարցազրույցներ, այլեւ հանդիպում մանկությանս հիշողություններին», բացատրում է։ Մեկ շնչով սկսում է տպավորությունները պատմել։

– Հունվարի կեսին «Համազգայինի» հրավերով, 2 շաբաթով մեկնեցի Բեյրութ, որտեղ եղել եմ 53 տարի առաջ, երբ ծնողներիս հետ 1 ամիս հյուրընկալվեցի Լիբանանի ճամբարներից ամառանոցներից մեկում։ Սա իմ երկրորդ այցելությունն էր Լիբանան, բայց [illegible] էության առաջինը։ Մեծ, շատ մեծ տպավորություններ ունեմ Լիբանանից։ Թեեւ քիչ չեմ ճամփորդել եւ կարծես մի փոքր ավելի հանգիստ ոգիս ընդունեի նոր տպավորությունները։ Բայց բանն այն է, որ աշխարհի մի նոր անկյուն հայտնաբերելու ուրախությանը զուգակցվում էր հայկական ֆենոմենը։ Լիբանանահայությունը գաղութ չէ սովորական իմաստով, այլ մի փոքրիկ Հայաստան. աշխարհում ոչ մի տեղ չես գտնի երկրորդ Բուրջ Համուդ։ Շատ մեծ մի թաղամաս, նեղ փողոցներով, լիքը-լիքը խանութներով, անկրկնելի կոլորիտով եւ մանավանդ չորս կողմից հնչող հայերենով։ Ավելի ստույգ՝ միայն հայերենով։ Մի անգամ նույնիսկ զարմացա, երբ Բուրջ Համուդում արաբերեն խոսակցություն լսեցի, հետո էլ զարմացա իմ զարմանքի վրա. չէ՞ որ ի վերջո ես արաբական երկրում էի գտնվում։ Էլ չեմ ասում երկրորդ Հայաստանի Այնճարի մասին. 2000 բնակչից բաղկացած մի գյուղաքաղաքի 3 հայկական եկեղեցիներով, ակումբներով, դպրոցներով, մեծ մասը մուսալեռցիներ։ Նման խտացում չկա աշխարհի ոչ մի անկյունում, թեեւ էլ ուրիշ գաղութներն ավելի մեծ լինեն լիբանանահայկականից։ Հազար ափսոս, որ լիբանանյան պատերազմը մոտ 100 հազար հայերի արտագաղթի պատճառ դարձավ։ Եվ այնուամենայնիվ, կա, ապրում, բարգավաճում է մեր ժողովրդի այդ մեծ հատվածը։ Ունի թատրոնի շենք, որտեղ բախտ ունեցա դիտել Արթուր Միլլերի «Կինը» ներկայացումը Վարուժան Խըտշյանի բեմադրությամբ եւ Սոս Սարգսյանի անզուգական կատարմամբ։ Եղա Մամա Յակաբսոնի հիմնած «Թռչնոց բույն»-ում, դպրեվանքում, ճեմարանում, հայագիտական կենտրոնում եւ նաեւ Անթիլիասի կաթողիկոսարանում, ուր հանդիպում ունեցա Կիլիկիո թեմի կաթողիկոս Արամ Ա-ի հետ։ Եղա հայկական բազմաթիվ դպրոցներում, «Ազդակ» եւ «Զարթօնք» թերթերի, «Բագին» ամսագրի խմբագրություններում։ Այնքան շատ էին հանդիպումները եւ այնքան խորն էին տպավորությունները, որ գուցե նույնիսկ շատ կարեւոր բաներ մոռանում եմ հիշատակել։ Ամեն անգամ հայ գաղթօջախ այցելելուց հետո, իմ ականջներում երկար ժամանակ հնչում է իմ սեփական ձայնը։ Այս անգամ ես հոգնեցի եւ ձանձրացա ինձանից եւ իմ ձայնից, այնքան շատ էի ելույթներ ունենում ամենուրեք, որ մի ամբողջ տարվա համար հերիք կանեն, մանավանդ որ հրապարակային բանավոր ելույթներ այնքան էլ չեմ սիրում։ Բավական ճամփորդեցի, շատ բան տեսա, բայց ամենաանմոռանալին, իհարկե, Բեյրութն էր, որ ցնցեց իր հսկա մասշտաբներով, ճարտարապետական անզուգական գեղեցկությամբ։ Չմոռանամ ասել, որ Լիբանանը գտնվում է այն ծովի ափին, որի մի ուրիշ կողմում ես եմ ծնվել։ Դա եւս հոգեկան առանձին խորհուրդ ուներ ինձ համար։ Գուցե ժպտաք, բայց ես վերջապես առիթ ունեցա ուտել իմ մանկության սիրելի մրգերը՝ մանգո, սեւ արմավ, գուավա։ Հիշեցի այն համը, որ 49 տարի առաջ եմ ճաշակել։ Այո, դա բոլոր իմաստներով հանդիպում էր իմ հեռավոր անցյալին, իմ մանկության հետ, առասպելական աշխարհին, իմ սիրելի արեւմտահայերենի եւ իմ մեկուսի տասնյակ ազգականների, զարմիկ-զարմուհիների հետ, որոնց մասին աղոտ տեղեկություն ունեի կամ ոչինչ չգիտեի։ Նույնիսկ նրանցից շատերի գոյության մասին չգիտեի։ Ես կրկին վերապրեցի այն ամենը, ինչ կոչվում է հայի բախտ եւ հայի ճակատագիր։ Կարծես շաբլոն դարձած ձեւակերպում, բայց դա ամեն անգամ ինձ համար դուրս է գալիս անշունչ սխեմայից եւ մտրակում ինձ։ Օրինակ, ինչպե՞ս պատմեմ ապրումների այն

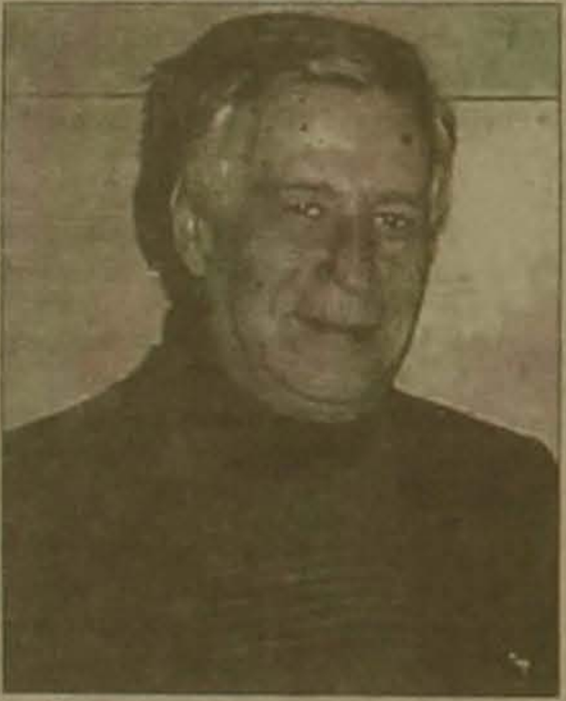

հեղեղը, որ զգացի Բուրջ Համուդում տեսնելով հայ ոստիկաններին։ Նման բան էլ որտե՞ղ կտեսնես, բացի Հայաստանից։ Ափսոս միայն, որ ուշ մտքովս անցավ մի որեւէ կարգազանցություն [illegible] ոստիկանի դիտողության հաճույքը վայելելու համար։

Ինձ չափազանց ուրախացրեց, որ համարյա չկա հայկական երբեմնի զզվանքը։ Տեսա տարբեր կուսակցությունների հարող մարդկանց, որոնք ունեն ընդհանուր հակասություններ, բայց ի տարբերություն երեկվա, ոչ երբեք թշնամանք։ Այսինքն կամաց-կամաց քաղաքակիրթ ժողովուրդ ենք դառնում եւ կամ հիշում ենք, որ մենք էլ քաղաքակիրթ ենք եղել առաջ։ Ասված տա, որ այս ուրախալի երեւույթը շարունակություն ունենա, կունենա, երբ մայր հայրենիքն իր ներքին օրինակ ծառայի եւ առիթ չտա մինչեւ թշնամության սահմանը խորացնելու կուսակցական հակամարտությունները։ Ո՞վ է լսել, որ «Համազգայինի» հրավերով եկած հայ մտավորականին լսելու գան նաեւ ռամկավարները եւ հակառակը։ Քիչ, բայց եկել էին։ Ո՞վ է լսել, որ «Համազգայինի» հյուրին հրավիրեին «Զարթօնքի» խմբագրություն։ Թեեւ անկուսակցական եւ անկախ մտավորականը, մանավանդ գրողը, ունի մի դավանություն, նա դավանում է ոչ թե իր ժողովրդի մի հատվածին, այլ նրա ողջ հավաքականությանը։ Տարրական ճշմարտություններ են, բայց զարմանում ես, որ դրանց հասնելու համար մարդկությունը տասնամյակներ է, զուր վատնում նույնիսկ հարյուրամյակներ։ Իմ բոլոր ելույթների հիմնական առանցքն հենց այն էր, որ այսօր առավել քան երբեւէ, մեր ժողովրդի բոլոր հատվածները պետք է մի կողմ դնեն հակասությունները, միասնական կամք ցուցաբերեն, մանավանդ, ինչպես պարզվեց, մենակ մնացինք մեր ցավերի հետ եւ հույսը մեզ վրա է։ Սա էլ վերհիշյալ նույն տարրական ճշմարտությունն է, բայց կկարողանա՞նք գոնե այս անգամ հասու լինել այդ բանին։ Որքան էլ տարօրինակ լինի, հարցն առաջին հերթին վերաբերվում է հայաստանցիներին, ենթադրվում է ոչ թե մեխանիկական գումար, այլ նախ եւ առաջ բարոյական ամուր հիմքեր։ Իսկ այսօր մեր հիմնական դեֆիցիտը հենց այդ բարոյականությունն է։

– Հայաստանի ներքաղաքական վիճակից Ձեզ հարցեր ուղղած կլինեն՝ քաջ իմանալով սեպտեմբերի 21-ին եւ դրանից հետո Ձեր վերաբերմունքը։

– Բնական է, որ այդ հարցերի մասին եմ խոսել հիմնականում։ Մեր ընթերցողի համար պարզ է, թե ես ինչ պատասխանած կլինեմ։ Ես ասել եմ այն, ինչ մտածում եմ, այսինքն հավատարիմ եմ մնացել իմ սկզբունքին։ Չկեղծելը գրողի համար ճիշտ ճանապարհ է։ Կեղծելը մի օր, քեզանից անկախ, վրեժ կլուծի քո գրչից։ Ես դրանից վախենում եմ։ Եվ դրա համար աշխատում եմ գուցե ինչ-որ բան մեղմել, բայց երբեք չկեղծել։

– Դժգոհ չէ՞ին Ձեր պատասխաններից։

– Մի գաղտնիք կա. երբ դիմացինդ տեսնում է, որ քեզ հետ համամիտ չէ, բայց զգում է, որ դու անկեղծ ես, մաքուր, որեւէ ենթատեքստ, շահադիտական նպատակ չկա, ցավով ես խոսում, մարդիկ, չասեմ, ներում են, բայց «ըմբռնումով» են մոտենում, ընդունում են։ Երբ նույնիսկ համաձայն չեն, թշնամանք չի առաջանում։

– Ձեր վերջին «Ծնվել է ու մահացել» գիրքը ծանո՞թ է լիբանանահայ ընթերցողին։ Ընդհանրապես այստեղ տպագրված նոր գրքերը հասնո՞ւմ են նրանց։

– Ասել, թե Սփյուռքում ծանոթ են այն գրքերին, [illegible] սուտ կլինի։ Ծանոթ չեն։ Նույնիսկ Գրիգոր Ջահուկյանին նվիրված իմ «Վերջին արեւածագը», որ լույս է տեսել 80 հազար տպաքանակով, չի հասել։

– Այսինքն արտերկրի մեր ամենահավանական ընթերցողը տեղյակ չէ եւ մեր մեղքով, իհարկե։

– Իհարկե մեր մեղքով։ Առաջին հերթին նրանց պիտի հետաքրքրեր, բայց չգիտեին։ Նույնիսկ գիտակ մարդիկ (լավ մտավորականություն դեռ մնացել է) տեղյակ չէին։ Ինձ ցավ պատճառեց, որ մեր ընթերցողները գնալով քչանում են։

– Պերճ Զեյթունցյանի գրասեղանին այսօր ի՞նչ է գրվում։

– Հիմա ունեմ մի պատերգություն «Հիսուս Նազովրեցին եւ նրա երկրորդ աշակերտը», որը գրել եմ Երեւանի Ղափլանյան դրամատիկ թատրոնի պատվերով։ Այս տարի կբեմադրվի, բայց մյուս տարի հնարավոր է նման պատվեր էլ չլինի։ Իմ «Ծնվել է եւ մահացել» գիրքը համոզեցին գրել «Ալեք Մանուկյան» մատենաշարի հեղինակ Ալեքսանդր Թոփչյանը, «Ազգի» խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը։ Շնորհիվ նրանց գրեցի։ Հիմա էլ 1700-ամյակի առիթով հիշատակածս պատերգությունը գրեցի։ Ես գրում եմ այսօրվա ընթերցողների համար։ Ես ուզում եմ խոսակցության մեջ մտնել նրանց հետ։ Այսօրվա զրուցակից եմ փնտրում։

– Ժամանակակից թատրոնի վիճակով մտահոգ անձանց կլոր սեղան եղավ («Ազգն» անդրադարձել է դրան 96-ի դեկտեմբերին) եւ դժգոհություն լսվեց՝ ժամանակակից հայ թատերագիրները չեն գրում։

– Նախ՝ հայտնի է, թե հայ թատերագիրներն ովքեր են, պետք է դիմել նրանց։ Նրանց գրիչը չի չորացել, փառք Աստծո։ Նրանք կան ու շարունակում են ստեղծագործել, նրանց պետք չէ հայտնաբերել, պարզապես պետք է այդ ճանապարհը նորից անցնեն իրենք, պետք է հանդիպեն թատերագիրներին, որոնց թիվը շատ չէ այսօր՝ մի քանի հոգի։

ՌՈՒԶԱՆ ՀՈՎԱՆԵՓՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Մշակույթի վարչություն նախարարության փոխարեն

ԼՂՀ կառավարության 1997-ի հունվարի 14-ի որոշման համաձայն, օրերս ստեղծվել է ԼՂՀ մշակույթի վարչություն։ Պետ է նշանակվել Արմեն Թեմուրի Սարգսյանը։ Հիշեցնենք, որ նախկինում գործում էր մշակույթի նախարարություն։

ԼՂՀ Պետհամալսարանում ասպիրանտուրայի բաժին

Հունվարի 20-ից ԼՂՀ Պետական համալսարանում բացվել է ասպիրանտուրայի բաժին եւ նույն օրը սկսվել են առաջին քննությունները։ ԼՂՀ ՊՀ-ի ռեկտոր Պավել Գեւորգյանի հրավերով, որպես քննական հանձնաժողովի անդամներ, ՀՀ-ից ժամանել են առաջատար մասնագետներ, այդ թվում հինգ գիտությունների թեկնածու, չորս դոկտոր-պրոֆեսոր եւ մեկ ակադեմիկոս։ Ութ դիմորդներ՝ երկրաբանություն, տնտեսագիտություն, ռուսաց լեզու եւ գրականություն, մաթեմատիկա եւ այլ առարկաների գծով քննություններ հանձնեցին։ Հունվարի 29-ին հայտնի դարձան ԼՂՀ ՊՀ-ի առաջին ասպիրանտները։

Վ. Ս.

ՎԱՆԱՁՈՐ

Ստեղծվեց երգի-պարի մանկական թատրոն

ՎԱՆԱՁՈՐ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Լոռու ժողովրդական արվեստի լավագույն նմուշներն ուսումնասիրելու եւ փոքրիկ կատարողների ուժերով հանդիսատեսին ներկայացնելու նպատակով Վանաձորում ստեղծվել է երգի ու պարի մանկական թատրոնը։ Նոր կոլեկտիվն այժմ աշխատում է իր անդրանիկ ներկայացման վրա, որը ստացել է «Մենք ենք, մեր սարերը» պայմանական վերնագիրը։ Իսկ քաղաքի պետական տիկնիկային թատրոնի դերասանները մեծահասակների համար հիմնել են երաժշտական երգիծանքի թատրոն եւ փետրվարի երկրորդ կեսին բեմ կհանեն իրենց առաջին ներկայացումը։

Եթերային ռադիոյին անցնելու հեռանկարը միանշանակ չի ընդունվում

ՎԱՆԱՁՈՐ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Վանաձորի եւ Լոռու մարզի ավելի քան 20 հազար բաժանորդները միանշանակ չեն ընդունում գծային ռադիոհաղորդումներից եթերայինին անցնելու վերաբերյալ ՀՀ կապի նախարար Գրիգոր Պողպատյանի հրահանգը։ Բանն այն է, որ եթերային ռադիոընդունիչներն այսօր վաճառվում են 5500 դրամով, որն այսօրվա գներով կբավարարեր գծային ռադիոհաղորդումներն ունկնդրելու դիմաց շուրջ 10 տարվա վարձը վճարելու համար։

Դեբյուտային ֆիլմերի միջազգային փառատոնի մրցանակ հայ բեմադրիչին

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Անժե քաղաքում (Ֆրանսիա) ավարտվեց դեբյուտային ֆիլմերի «Առաջին ծրագիր» միջազգային փառատոնը 30 երկրների մասնակցությամբ։ Հայ կինոն այդ ստուգատեսում ներկայացել էր Երեւանի մանկավարժական ինստիտուտի մշակույթի ֆակուլտետի 2-րդ կուրսի ուսանող Վարդան Հակոբյանի «Սե լա վի» («Սա է կյանքը») ֆիլմով։ Այն մի գիտաշխատողի՝ ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների թեկնածուի մասին պատմող վավերագրական կարճամետրաժ ֆիլմ է, որը երկրում կատարված հասարակական վերափոխումների ժամանակաշրջանում ակամա դարձել է երգիչ՝ երգիչ Սուրենը, ինչպես նա նախընտրում է ներկայանալ։ Կինոփառատոնում շնորհվել է 2 մրցանակ. Վարդան Հակոբյանի ժապավենը, որ հեղինակի առաջին աշխատանքն է, շահել է «Լավագույն կատակերգական ֆիլմ» մրցանակը։ Պատվավոր դիպլոմի հետ 20-ամյա ռեժիսորին նվիրել են նաեւ վեց լիտր տարողությամբ, մեկ մետր բարձրությամբ շշով շամպայն։ Վարդան Հակոբյանի մասնակցությունը Անժեի կինոփառատոնում ապահովել էր Երեւանի քաղաքապետարանի մշակույթի եւ սպորտի բաժինը։ Շուտով «Սե լա վի» ֆիլմը կներկայացվի նաեւ Կլերմոն-Ֆերանի կինոփառատոնում, որը, կարճամետրաժ ֆիլմերի նույնպիսի հեղինակավոր ստուգատես է, ինչպիսին Կաննի փառատոնը՝ լիամետրաժ ֆիլմերի համար։

Հիշարժան օրացույց. Փետրվար

Բաբկեն Առաքելյան	(01.02.1912), պատմաբան, հնագետ, 85-ամյակը։
Հովսեփ Կարալյան	(01.02.1897-24.04.1981), նկարիչ, 100-ամյակը։
Մակար Եկմալյան	(02.02.1856-19.03.1905), կոմպոզիտոր, խմբավար, 140-ամյակը։
Չառլզ Դիքենս	(07.02.1812-09.06.1870), անգլիացի գրող, 185-ամյակը։
Ստեփան Քափանակյան	(08.02.1877-05.05.1944), թարգմանիչ, ասմունքող, ռեժիսոր, 120-ամյակը։
Ավետիք Արասխանյան	(13.02.1857-03.12.1912), խմբագիր, տնտեսագետ, հրապարակախոս, գրականագետ, հասարակական գործիչ, 140-ամյակը։
Սարգիս Ասլամազյան	(14.02.1897-27.09.1978), թավջութակահար, մանկավարժ, 100-ամյակը։
Հմայակ Սիրաս	(15.02.1902-14.08.1983), գրող, 95-ամյակը։
Գուրգեն Ջանիբեկյան	(15.02.1907-18.01.1977), դերասան, 90-ամյակը։
Ժան Էլոյան	(18.02.1912-05.03.1984), դերասան, 85-ամյակը։
Հայկ Բժշկյան	(Գայ, 18.02.1887-11.12.1937), զինվորական գործիչ, 110-ամյակը։
Դերենիկ Դեմիրճյան	(18.02.1877-06.12.1956), գրող, 120-ամյակը։
Լեոնիդ Գովորով	(22.02.1897-19.05.1955), զինվորական գործիչ, 100-ամյակը։
Հովհաննես Մամիկոնյան	(22.02. 1907-30.10.1970), գրականագետ, 90-ամյակը։
«Գրական թերթ»	(22.02.1932), լույս ընծայման 65-ամյակը։
Զարզանդ Դարյան	(25.02.1912-28.10.1984), գրող, 85-ամյակը։
Վիկտոր Հյուգո	(26.02.1802-22.05.1885), ֆրանսիացի գրող, 195-ամյակը։
Միքայել Մանվելյան	(26.02.1877-07.10.1944), դերասան, գրող, 120-ամյակը։
Հենրի Լոնգֆելլո	(27.02.1807-24.03.1882), ամերիկացի բանաստեղծ, 190-ամյակը։
Հովհաննես Մելքոնյան	(27.02.1937), գրող, 60-ամյակը։
Գրիգոր Ղափանցյան	(29.02.1887-03.05.1956), լեզվաբան, 110-ամյակը։
Ալֆրեդ Վինյի	(1797-1863), ֆրանսիացի գրող, 200-ամյակը։
Թոմաս Էդիսոն	(1847-1931), ամերիկացի էլեկտրատեխնիկ, 150-ամյակը։
Նիլ Ֆիլատով	(1847-1902), բժիշկ, գիտնական, ռուսական մանկաբուժության հիմնադիրը, 150-ամյակը։

Կազմեց ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՏԱՐԵԴԱՐՁ

Հայրենիքին զոհաբերված ծաղիկը

Երեկ լրացավ մարզուհի-ազատամարտիկ Նունե Աբրահամյանի մահվան 3-րդ տարեդարձը

Ղարաբաղյան պատերազմը ոչ միայն ազգային-ազատագրական շարժում էր, այլ նաեւ փորձություն: Փորձություն, որը միայն ուժեղների համար էր: Փորձություն, որին ենթարկվեց ողջ ազգը: Սակայն, ավա՜ղ, քչերին պատվով դուրս գալ հաջողվեց: Շատերը կյանքով հատուցեցին հայրենիքի ազատագրման համար: Ցավոք, ազատությունը արյամբ է նվաճվում՝ լավագույնների արյամբ: Պատերազմը իր օրենքներն ունի՝ դաժան օրենքները: Ինչպես ասում են. «Պատերազմում, ինչպես պատերազմում»: Պատերազմը մասնագիտություններ չի ընդունում: Այստեղ միայն մեկ մասնագիտություն կա՝ Մարտիկ:

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

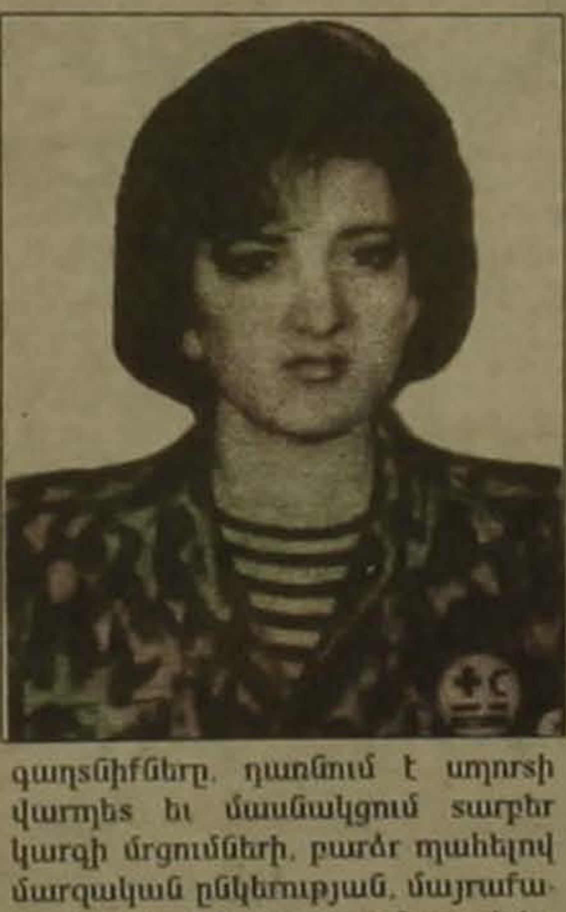

... Արդեն երեք տարի է, ինչ այլեւս իր հարազատների, բարեկամների եւ ընկերների հետ չէ Նունե Աբրահամյանը: Փոխելով հայտնի ֆիլմի բառերը, Նունեի մասին կարելի է ասել. «Գեղեցկուհի էր, մարզուհի եւ, վերջապես, Զինվոր՝ հայ Զինվոր»: Երբեք չեմ ճանաչել նրան, սակայն վստահ եմ, լավ մարդ է եղել եւ մնացել է իր ազգի արժանի դուստրը:

... 1994 թվի հունվարի 31-ն էր: Ցրտաշունչ մի օր: Գուցե եւ արեւոտ օր էր, չեմ հիշում: Այդ ժամանակ թեժ մարտեր էին ընթանում Օմարի լեռնանցքում: Մարտերից մեկն էլ վերջինը դարձավ Նունեի համար՝ թշնամու «կույր» գնդակը գտավ նրան: Չհասցրեց նույնիսկ շարժվել: Թեեւ դրա պահն էլ չէր: Հարկավոր էր վիրակապել վիրավոր ընկերներին եւ դուրս բերել մարտի դաշտից: Թերեւս քիչ եւ, միաժամանակ, շատ բան տեսավ նա կյանքում: Սակայն շատ գործեր չհասցրեց ավարտել, բազմաթիվ երազանքներ չհասցրեց իրականացնել: Գործերն ընկերները ավարտեցին: Երեւի, կփորձեն եւ երազանքները իրականացնել: Ամեն տարի հունվարի 31-ին հավաքվում են նրանք եւ հիշում իրենց մարտական ընկերներին, որոնց մեջ առանձնակի տեղ է գրավում Նունեն:

Նունե Աբրահամյանը ծնվել է 1966 թվի հուլիսի 30-ին: 1973–83 թթ. սովորել է Երեւանի թիվ 150 դպրոցում: Դեռեւս տակավին աղջնակ, Նունեն հրապուրվում է նետաձգությամբ եւ սիրված մարզաձեւով սկսում զբաղվել «Սպարտակ» ԿՄԸ-ում, մարզիչ Արմեն Փիլոյանի ղեկավարությամբ: Կարճ ժամանակում յուրացնելով նետաձգության գաղտնիքները, դառնում է սպորտի վարպետ եւ մասնակցում տարբեր կարգի մրցումների, բարձր պահելով մարզական ընկերության, մայրաքաղաքի եւ հանրապետության պատիվը: Հետագայում Նունեն ավարտում է ֆիզիկական կուլտուրայի հայկական պետական ինստիտուտի նետաձգության բաժինը:

Ազատամարտային գործունեության ընթացքում Նունեն այնտեղ էր, որտեղ իր կարիքը կար՝ Կարմիր խաչի միջազգային հետվնասվածքային վերականգնողական կենտրոն, ֆիզիոթերապեւտիկ ինստիտուտ: Նրա կարիքը զգացվեց նաեւ 1988 թ. երկրաշարժից հետո, երբ անհրաժեշտ էր փրկել մարդկանց, արագ վերականգնել նրանց առողջությունը:

Նունեն աչքի էր ընկնում համեստությամբ: Երեւի դա էր պատճառը, որ նա, մոր արցունքները խեղդելով, որպես գթության քույր, աննկատ համալրեց ազատամարտիկների շարքերը, եւ միայն բոթաբեր լուրը հայտնեց, որ նա Լեռնային Ղարաբաղի պաշտպանության առաջին դիրքերում օգնել, օժանդակել էր հայ մարտիկներին, ոգեւորելով, հուսադրելով վիրակապել վերքերը եւ նրանց թիկունք ուղարկել: Բուռն կյանք է ապրել Նունեն, հասցնելով լինել այնտեղ, ուր անհրաժեշտ էր իր օգնությունը:

1995 թ. հուլիսի 30-ին՝ նրա ծննդյան օրը, Երեւան քաղաքի մարզական խորհրդի ՄՊՄԴ-ի նետաձգության բաժանմունքը կոչվեց զոհված ազատամարտիկ, սպորտի վարպետ Նունե Աբրահամյանի անվամբ:

Երեկ, «Հրազդան» մարզահամալիրի նետաձգարանում տեղի ունեցավ Նունե Աբրահամյանի 4-րդ հուշամրցաշարի բացման արարողությունը: Դրան ներկա էին զոհվածի հարազատները եւ բարեկամները, ՀԱՕԿ-ի նախագահ Ալեքսան Ավետիսյանը, ՀՀ պաշտպանության նախարարի օգնական, գեներալ-մայոր Արկադի Տեր-Թադեւոսյանը: Հուշամրցաշարը հովանավորում են «Արծիվ-24» ջոկատի հրամանատար Սամվել Հովսեփյանը եւ «Հրազդան» մարզադաշտի տնօրեն Աշոտ Ալաբաբյանը: Ի դեպ, ստեղծվել է հիմնադրամ, որին հանգանակած գումարներով նախատեսվում է մարզադպրոցի բակում կանգնեցնել Նունե Աբրահամյանի կիսանդրին: Դրա ստեղծմանը ձեռնամուխ կլինի անվանի քանդակագործ Լեւոն Թոքմաջյանը:

Ինչ վերաբերում է հուշամրցաշարի մարզական կողմին, ապա սա այն դեպքն է, երբ վստահաբար կարող ենք ասել, որ մարզական ցուցանիշները կարեւոր չեն: Կարեւորը մասնակցությունն է:

Համարյա շեքսպիրյան կրքեր կամ հեռուստասերիալ ռումինական վարկածով

Նոր մանրամասներ են ստացվել ռումինացի թեթեւատլետուհի Յուլիա Նեգուրայի աղմկոտ գործի կապակցությամբ: Հիշեցնենք, որ 30-ամյա մարզուհին մերկացվել էր արգելված դեղամիջոց օգտագործելու մեջ: Թեթեւ ատլետիկայի Ռումինիայի ֆեդերացիան հիմնվելով ԻԱԱՖ-ին, հայտարարել էր, որ արգելարշավի (կրոսսի) եվրոպայի չեմպիոնուհին ստանոզոլոլ խթանիչ է օգտագործել, որի հետքերը հայտնաբերվել են նրա օրգանիզմում: Ինչպես պարզվել է, Նեգուրայից երկու անգամ են փորձում վերցրել՝ անցյալ տարվա դեկտեմբերին Բելգիայի Շարլերուա քաղաքում կայացած եվրոպայի առաջնությունից առաջ, այնուհետեւ երբ ռումինուհին արժանացել էր «ոսկու» անհատական պայքարում եւ «արծաթին»՝ թիմայինում: Օսլոյի եւ Քյոլնի լաբորատորիաներում անցկացված փորձաքննությունները հաստատել են ստանոզոլոլի առկայությունը Նեգուրայի արյան մեջ: Ստանոզոլոլը ստերոիդներից առավել տարածված դեղամիջոց է, որի օգտագործման մեջ, ի դեպ, 1988 թ. Սեուլի օլիմպիադայի ժամանակ բռնվել էր կանադացի արագավազորդ Բեն Ջոնսոնը: Եթե երրորդ, լրացուցիչ փորձաքննությունը եւս հաստատի նախորդների արդյունքը, ապա ռումինուհին կզրկվի ոսկե մեդալից եւ 4 տարի մրցումներին մասնակցելու իրավունքից:

«Օրենքի պահանջով թեթեւ ատլետիկայի Ռումինիայի ֆեդերացիան ստեղծել է հատուկ հանձնաժողով, որը կքննի Նեգուրայի գործը», լրագրողներին ասել է ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Տրոյան Բադյան:

Սակայն, արդեն վարկած է առաջադրվել, ըստ որի Նեգուրան դարձել է մրցակցուհիների... նախանձի զոհ, որի հետեւանքով էլ նրա մարզուհու կերակրի մեջ են լցրել չարաբաստիկ փոշին: Դժվար է ասել՝ այդպիսի՞ն է արդյոք իրականությունը, բայց թեթեւ ատլետիկայի Ռումինիայի ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Նիկոլաե Մերեշեսկուն նկատել է. «Գործընկերների միջեւ նախանձը հսկայական է, եւ պետք է առավելագույնս աչալուրջ լինել»:

Ազգային հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում մարզուհին կարծիք է հայտնել, թե ինքը դավադրության զոհ է դարձել: Այս մեքենայության մեջ նա մեղադրել է մեկ այլ վազորդուհի Դոյնա Մելինտեյին, որի նախկին ամուսինը ներկայումս իր մարզիչն է: Սակայն, Դոյնա Մելինտեն պնդում է, որ ստանոզոլոլը օրգանիզմ կարելի է մտցնել միայն ներարկիչի օգնությամբ: Նա հիշեցրել է նաեւ, որ Նեգուրան «խթանիչային» հանցագործության մեջ բռնվել էր դեռեւս անցյալ տարի Ճապոնիայում, սակայն այն ժամանակ չէր պատժվել:

Բոուին դառնում է «կոմանդոս»

Բոուին ամերիկացի զինվորի երդում է տալիս

Ծանր քաշում բռնցքամարտի աշխարհի նախկին չեմպիոն Ռիդիկ Բոուին ձեռնամուխ է եղել իր երազանքի իրականացմանը: Նա բանակ է գնացել: Բոուին 12-շաբաթյա պատրաստություն կանցնի Դեւիս Այլենդի ռազմական բազայում: Ռիդիկը 11 տարի առաջ պատրաստվում էր ծովային հետեւակային դառնալ, սակայն նրա կինը հղիացավ, եւ նա տանը մնաց: Այժմ բռնցքամարտիկի երազանքը կիրականանա, քանզի նրա հինգ երեխաներն արդեն մեծացել են:

ՄՈՍԿՎԱ

Երիտասարդության օլիմպիական խաղերին կմասնակցեն նաեւ հայ մարզիկները

1998 թվի հուլիսի 11-19-ը Մոսկվայում տեղի կունենան երիտասարդական համաշխարհային օլիմպիական խաղեր: Այս մասին պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ, մարկիզ Խուան Անտոնիո Սամարանչի, վերջերս Մոսկվա կատարած այցելության ժամանակ, Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովի հետ կայացած հանդիպման ընթացքում: Նախատեսվում է, որ մրցումների ծրագրում կընդգրկվեն 12 մարզաձեւեր՝ ֆուտբոլ, բասկետբոլ, վոլեյբոլ, թենիս, սեղանի թենիս, սպորտային եւ գեղարվեստական մարմնամարզություններ, ձյուդո, հունա-հռոմեական ոճի ըմբշամարտ, թեթեւ ատլետիկա, լող եւ սուսերամարտ:

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ խաղերին մասնակցելու հրավեր են ստացել նաեւ Հայաստանի պատվիրակները:

Ռուսաստանի մասնագետները հետաքրքրվում են հայ հեծանվորդներով

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի հեծանվասպորտի ձմեռային բաց առաջնությունում հայ հեծանվորդների ցույց տված արդյունքները գրավեցին Ռուսաստանի մասնագետների ուշադրությունը: Մասնավորապես, Արտյոմ Գալստյանի նկատմամբ մեծ հետաքրքրություն դրսեւորեցին Սամարայի հանրահայտ հեծանվաակումբի ներկայացուցիչները, Գրիգոր Գրիգորյանը հրավեր ստացավ մասնակցելու փետրվարի 3-ին Մոսկվայում մեկնարկող հեծանվասպորտի օլիմպիական ձեւերի Ռուսաստանի առաջնությանը: ՌԴ անվանի մարզիչների կարծիքով, լավ հեռանկարներ ունեն նաեւ երիտասարդ հեծանվորդներ Կարեն Սողոյանը, Դմիտրի Դյակովը, Արմեն Գյոզալյանը:

Բացառված չէ, որ առաջիկայում նրանցից ոմանք հանդես կգան Ռուսաստանի տարբեր մարզակումբների կազմում:

Միջազգային մրցաշարում երկիշխանություն է

Հոլանդիայի Վեյկ-ան-Զեե քաղաքում կայացան շախմատի միջազգային մրցաշարի 10-րդ տուրի պարտիաները: Ռուսաստանցի Վալերի Սալովը հաղթեց հոլանդացի Լյուկ վան Վելիին եւ վաստակելով 6,5 միավոր՝ հայտնվեց 3-րդ հորիզոնականին: Իսկ 7-ական միավորով մրցաշարային աղյուսակը գլխավորում են հոլանդացի գրոսմայստեր Յարեն Պիկետը եւ բոսնիացի Իվան Սոկոլովը:

Պիկետը միավորը կիսեց պերուացի Խուլիո Գրանդա-Սունիգայի հետ մրցամարտում: Խաղաղ ելքով ավարտեց իր հերթական մրցամարտը նաեւ Սոկոլովը, որի մրցակիցն էր մրցաշարի հետնապահ, ռուսաստանցի Իգոր Գլեկը:

Հոլանդացի թենիսիստուհին խառնում է խաղաքարտերը

Շտեֆի Գրաֆը

Շտեֆի Գրաֆը, Մարտինա Հինգիսը եւ հոլանդուհի Բրենդա Շուլց-Մակարտնին դարձան Տոկիոյում անցկացվող միջազգային մրցաշարի, որի մրցանակային հիմնադրամն է 926 հազար դոլար, կիսաեզրափակչի առաջին մասնակիցները: Քառորդ եզրափակիչ մրցամարտում Գրաֆը հաղթեց Իվո Մայոլիին (Հորվաթիա) 6–2, 6–3 հաշվով: Աշխարհի թիվ 1 ռակետի հաջորդ մրցակիցը կլինի Բրենդա Շուլց-Մակարտնին, որը անսպասելիորեն հաղթեց իսպանուհի Կոնչիտա Մարտինեսին՝ 6–1, 6–0: Վերջերս Մելբուռնում ավարտված թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնության հերոս, 16-ամյա շվեյցարուհի Մարտինա Հինգիսը 6–0, 6–1 հաշվով առավելության հասավ հարավաֆրիկուհի Ամանդա Կետցերի նկատմամբ: Կիսաեզրափակչում Հինգիսի մրցակիցը կլինի գերմանուհի Անկե Խուբերի եւ ամերիկուհի Լինդսեյ Դեւենպորտի միջեւ մրցամարտի հաղթողը:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Մեծ նվաճումների սպորտը վտանգավոր է կյանքի համար

Ամերիկացի հայտնի հեծանվորդ Լենս Արմստրոնգը հայտարարել է, որ նոր մրցաշրջանում կփոխի իր թիմը: Արմստրոնգին վստահորեն կարելի է «հերոս» անվանել: Հոկտեմբերին նա սրտի վիրահատություն տարավ, իսկ մեկ ամիս անց կրկին սկսեց մարզվել: Իսպանիայի եռակի չեմպիոն, հեծանվորդ Տոնի Ռոմինգերը նշել է, որ դա իր տեսած ամենամեծ հրաշքն է: 1993 թվի աշխարհի չեմպիոն Լենս Արմստրոնգին 1 մլն դոլար արժողությամբ պայմանագիր է առաջարկվել: «Ես շատ եմ ուզում ինձ զգալ առաջվա պես: Սակայն, այս ժամանակահատվածում հասկացա, որ այժմ հեծանիվն ինձ համար երկրորդ տեղում է. կյանքը ավելի կարեւոր է», ասել է Արմստրոնգը:

Ուոլտեր Սվինտերը ողբերգություն ապրեց, որից հետո նորովի գնահատեց կյանքը: Երբ կարեւորագույն մրցանակներին տիրացած, հայտնի ձիարշավորդը Հոնկոնգում տեղի ունեցած ձիարշավի մրցումների ժամանակ փաստորեն «սպանվեց»: Երիտասարդ նժույգի կամակոր եւ չափազանց վտանգավոր շարժումների հետեւանքով չկարողանալով մնալ ձիու վրա, նա հայտնվեց կենդանու սմբակների տակ: Կես տարի պահանջվեց բժիշկներին, որպեսզի Ուոլտերին «մաս-մաս հավաքեն»: Սակայն նրա վերադարձը հաղթական էր: ԱՄՆ-ում նա կրկին հաղթում է: Այնուամենայնիվ, մինչեւ օրս 30-ամյա մարզիկը չի ձերբազատվել վախից: Ի՞նչն է նրան ստիպում կրկին նստել նժույգի վրա: Միգուցե նախնիների արյո՞ւնը: Ուոլտերների անգլիական ընտանիքում ձիարշավորդը ժառանգական մասնագիտություն է:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ադրբեջանը Կովկասի վերընթաց աստղն է

Գրում է «Ակսիոն» շաբաթաթերթը

ՓԱՐԻԶ, 30 ՀՈՒՆՎԱՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ֆրանսիական «Ակսիոն» շաբաթաթերթն իր վերջին համարում ««Ադրբեջանը Կովկասի վերընթաց աստղն է» խորագրի ներքո մի ընդարձակ նյութ է հրապարակել, ուր գրում է, որ նախագահ Հեյդար Ալիևը օր օրի դեպի նոր բարձունքների է տանում Ադրբեջանը։ Նա գիշերուզոր աշխատում է իր երկրի վերելքն ապահովելու համար եւ ասել է, թե «արձակուրդի ժամանակ չունի»։ Ալիևի կարծիքով, Ադրբեջանի ներքին հարստությունները «կբավարարեն բոլորին»։ «Այս է անշուշտ պատճառը, գրում է «Ակսիոնը», որ ադրբեջանական նավթից բաժին ստանալու համար միմյանց հետ պայքարում են ամերիկացին, անգլիացին, ճապոնացին, գերմանացին, թուրքը եւ իրանցին»։ Ալիևը հիշեցնում է, որ Նորվեգիայի նման փոքրիկ երկիրը 55 ընկերությունների ներկայացուցչություններ է հիմնել Ադրբեջանում։ «Անշուշտ Ալիևը փափագում է նախընտրել թուրքական ընկերությունները», նշում է թերթը։ «Մենք մեր ձեռքը պարզեցինք Թուրքիային, այժմ սպասում ենք, որ Թուրքիան էլ իր ձեռքերը պարզի մեզ», ասում է Ալիևը եւ զանգատվում, որ «թուրքերը սիրում են զբաղվել առեւտրով, շինարարությամբ, ճաշարանատիրությամբ եւ մեծ ներդրումներ չեն անում Ադրբեջանում»։

Հարցազրույցի ընթացքում անդրադառնալով Ղարաբաղյան խնդրին, Ալիևը նշել է, որ իր երկրի 20%-ը Հայաստանի զորքերի տիրապետության տակ է, եւ ինքը պաշտպանում է այն տեսակետը, թե խնդիրը պետք է լուծվի խաղաղ ճանապարհով։ «Հակամարտության պատճառով կողմերը զինարշավի են դիմել եւ դա վնասում է ժողովուրդներին», ասել է նա։

Ըստ Ալիևի, իրենց անկախությունը միայն նոր վերագտած երկու ժողովուրդները պետք է առաջադիմություն արձանագրեին տնտեսական, ընկերային, մշակութային եւ այլ ոլորտներում, մինչդեռ երկուսի ունեցած հարստությունները ծախսվում են զենքի համար, եւ դա ուրախացնում է միայն զենք արտադրող երկրներին, իսկ երկու ժողովուրդները տուժում են ու տառապում։

Մինչեւ Հայաստանի զինվորները իրենց գրաված Ղարաբաղյան հողերից չհեռանան եւ Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը չապահովվի, Թուրքիա-Հայաստան սահմանադուռը չպետք է բացվի։ Եթե նույնիսկ որոշ պատասխանատուներ սահմանադուռը բացել կամենան, թուրք ժողովուրդը դա թույլ չպետք է տա», հայտարարել է Ալիևը եւ նշել, թե այդ մասին ինքը հաճախակի հիշեցնում է ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին։

Նավթը, Ալիևի կարծիքով, Ադրբեջանի տնտեսության հիմնաքարն է, ինչը գրգռում է ԱՄՆ-ից մինչեւ Ճապոնիա ձգվող նավթային հսկաների ախորժակը։ Այդ երկրները, որոնք նախապես ուրիշ կարծիքի էին Ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման հարցում, նավթի շնորհիվ փոխել են իրենց կարծիքը։

Ալիևը «Ակսիոնի» թղթակիցներին հիշեցրել է նաեւ, որ Ղարաբաղյան պատերազմի հետեւանքով ադրբեջանցի շուրջ 1,5 միլիոն մարդ գաղթականության մատնվեց։ Նրանցից հարյուր հազարը չորս տարի է, ինչ բնակվում են վրաններում։

Եկել է Ադրբեջանի արտգործնախարարի պաշտոնաթողության հերթը

ԲԱՔՈՒ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ադրբեջանում իշխանության ամրապնդման գործընթացում նոր փուլ է սկսվել։ Ընդդիմադիր թերթերը նշում են, որ եկել է արտաքին գործերի նախարարի հերթը։ Առաջին փուլում պաշտոնաթող է արվել խորհրդարանի նախագահ Ռ. Գուլիեւը եւ կադրային փոփոխություններ են տեղի ունեցել վերին ատյաններում։ Ադրբեջանի ազգային ճակատի եւ նրա առաջնորդի հասցեին արված խիստ քննադատությամբ հաղորդումները Ռուսաստանի (ОРТ) եւ Թուրքիայի (TRT) հեռուստաալիքներով սկսել են գրավել երկրի բնակչության ուշադրությունը։ Ըստ երեւույթին, Ադրբեջանի շուրջ իրադարձությունները հեռավոր եւ հարեւան երկրների մասնակցությամբ, շարունակում են զարգանալ։ Ադրբեջանի հեռուստատեսությունը Ադրբեջանի արտգործնախարար Հ. Հասանովին մեղադրել է հունվարյան իրադարձություններին մասնակցելու եւ Ա. Մութալիբովի հետ ունեցած կապերի մեջ։ Հ. Հասանովը իշխանության ներկայիս կառույցում նախկին կոմունիստական նոմենկլատուրայի վերջին ազդեցիկ «մոհիկանն է»։ Եթե նույնիսկ նրա քաղաքական անցյալը կապված է Հ. Ալիևի հետ, նրանց համատեղ գործունեության ժամկետը հարուստ է իրադարձություններով, որոնք եղել են Հասանովի դժգոհության պատճառը։ Այս փաստերը ցույց են տալիս ոչ միայն Հասանովի դժգոհության պատճառները, այլեւ անվստահությունը իր քաղաքական զինակցի՝ նախկին առաջին քարտուղարի եւ ներկայիս նախագահ Ալիևի նկատմամբ։

Բուլղարիայի 1,5 մլն գործադուլավորները պահանջում են անհապաղ ընտրություններ

31 ՀՈՒՆՎԱՐ. RL։ Բուլղարիայում շարունակվում են հակակառավարական գործադուլները։ ԲՏԱ լրատվական գործակալությունը հաղորդեց, որ այսօր գործադուլին միացան նաեւ Սլիվեն, Պլովդիվ եւ Պիրին քաղաքների բանվորները։ Անկախ արհմիությունների ղեկավարների տվյալներով, միայն երեկվա ընթացքում գործադուլին միացել են շուրջ 250 հազար մարդ՝ հասցնելով տարբեր ձեւերով իրենց բողոքն արտահայտող գործադուլավորների ընդհանուր թիվը 1,5 միլիոնի։ Քաղաքական ընդդիմությունը երեկ մերժեց նոր նշանակված վարչապետ, սոցիալիստ Դոբրեւի կոալիցիոն կառավարություն կազմելու առաջարկը։ Սոցիալիստները համաձայն են 3-ից 5 ամիս անց վաղաժամ խորհրդարանական ընտրություններ անցկացնել, սակայն ընդդիմությունը պահանջում է անել դա անհապաղ։ Բուլղարիայի ներքին գործերի նախարար, վարչապետի պաշտոնակատար Դոբրեւն այսօր կարծիք հայտնեց, որ միացյալ կառավարությունը պետք է նշանակի անձամբ նախագահ Ստոյանովը։ Ռոյթեր գործակալությանը տրված հարցազրույցում Դոբրեւն ասել է, թե ցանկացած պահի պատրաստ է հրաժարվել վարչապետի պաշտոնից՝ հանուն սահմանադրական ճանապարհով կազմավորված կոալիցիոն կառավարության, նշելով, որ ինքը դեմ չի լինի, եթե կառավարությունը կազմավորվի նախագահի կողմից։ Մինչդեռ այսօր Բրյուսելից Սոֆիա վերադարձած նախագահ Ստոյանովը կրկին դիմեց սոցիալիստական կուսակցությանը՝ անմիջապես ընտրություններ անցկացնելու կոչով։ Բուլղարիայում գործող սահմանադրության համաձայն, միայն խորհրդարանը կարող է որոշում կայացնել ինքնալուծարման եւ նոր ընտրություններ անցկացնելու մասին։ Սոցիալիստները գործող խորհրդարանում մեծամասնություն են կազմում։

ԵՎՐԱԽՈՐՀՈՒՐԴ

Երկու տեղ՝ Կիպրոսի Հանրապետությանը

ՆԻԿՈՍԻԱ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Եվրախորհրդի խորհրդարանական համաժողովը որոշում է ընդունել Եվրախորհրդում ներկայացուցիչների երկու տեղ տրամադրել Կիպրոսի Հանրապետությանը։ Հյուսիսային Կիպրոսի ներկայացուցիչներին մեկ տեղ տրամադրելու թուրք խորհրդարանականների առաջարկությունը մերժվել է։ Որոշումը, որը համարվել է հունամետ, համաժողովում բուռն քննարկումների պատճառ է դարձել։

Իսկական «Կինդերսյուրպրիզը» մեղավոր չէ

ԵՐԵՎԱՆ, 31 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ։ Մեծ արձագանքի արժանացան «Իզվեստիա» թերթի հունվարի թիվ 5 եւ 8 համարների հրապարակումները ժողովրդի մեծ սերը վայելող «Քինդերսյուրպրիզ»-ի բարձր ռադիոակտիվության մասին։ Տպագրումից հետո խմբագրություն է այցելել «Ֆերերո» ֆիրմայի մոսկովյան ներկայացուցչության ղեկավար Փիթեր Մեվայերը եւ 10 այլ աշխատակիցներ։ Ցանկանալով հանգստացնել խաղալիքներով շոկոլադե ձվիկների բազմաթիվ սիրահարներին՝ պաշտոնական տվյալները հերքում են դրանց ռադիոակտիվության մասին լուրերը։ Խմբագրության տրամադրության տակ են այդ հարցի կապակցությամբ ստացված նամակները Վոլգոգրադի մարզի գլխավոր պետական սանէպիդկայանի բժիշկ Ա. Ժուկովից եւ Ս. Պետերբուրգի պետսանէպիդվերահսկողության կենտրոնից։ Հրապարակումից հետո շոկոլադե ձվիկների «մաքրությունը» ստուգվել է նաեւ Մոսկվայում։ Եվ չնայած այն դեռ պաշտոնապես չի ավարտվել, առայժմ սանէպիդվերահսկողության կենտրոնը որեւէ ախտոտվածության նշան չի արձանագրել։ «Ֆերերո»-ի ներկայացուցիչները լրացուցիչ ցուցադրեցին սեփական արտադրանքի համապատասխանության մասին մի շարք միջազգային սերտիֆիկատներ, որոնք հավաստում են դրա անվտանգ լինելը։ Նշենք նաեւ, որ եվրոպական ընկերակցության պահանջները, ի տարբերություն մեր ստանդարտների, ներառում են նաեւ մթերքների ռադիոակտիվության ստուգումը։

ԱԲԳ, ԲԳԴ, ԳԴԵ

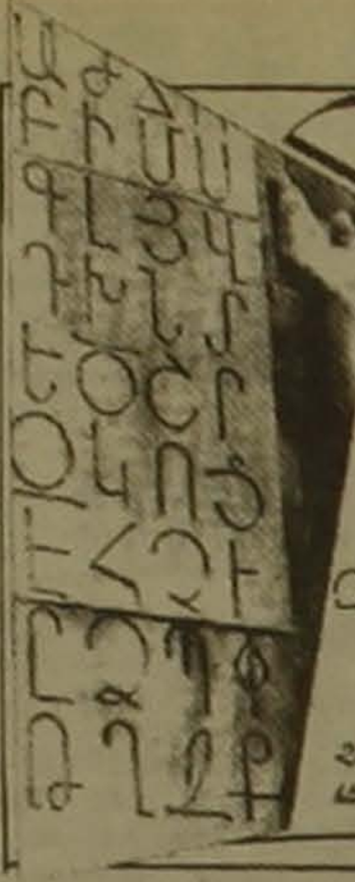

Ուզում եք տեսնել այնքան ծանոթ եւ հարազատ տառերը նորովի՝

Ձեզ բերեք Ռուբեն Թարումյանի

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՏԱՌԱՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

Զանազան ոճերի այս տառատեսակները նոր եւ հաճելի տեսք կտան համակարգչային շարվածքին

Հասցե՝ Մ. Բաղրամյան 25

հեռ. 22-01-48, 52-23-64

Լոտոհոլ

վիճակախաղի 05 խաղարկության արդյունքները ըստ տարբերակների

1	2	3	4	5
36	00	15	1	10

«ԼՈՏՈՀՈԼԸ» ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՁԵԶ

Լենինգրադյան 48, սպորտդպրոցի կրպակներ, հեռ. 39-11-23, 39-14-81

«ՄԱՐԳԱՐԻՏԱՍ» ՍՊԸ

առաջարկում է ձեզ 7, 14 եւ 21 օրյա շրջագայություն

ԲԵՅՐՈՒԹ

Կազմակերպում է այցելություններ Լիբանանի տեսարժան վայրերը եւ հաճելի ժամանց։

Ուղեգրի արժեքը 400 դոլարին համարժեք դրամ։

Դիմել «Երեւանի» հյուրանոց, II մասնաշենք, 327 սենյակ.

Հեռ. 56-05-82

«ՍԱԳ» ՍՊԸ-Ն

հրավիրում է բարձր վարձատրվող աշխատանքի 20-30 տարեկան բարետես աղջիկների, որոնք տիրապետում են օպերատորի մասնագիտությանը, ցանկալի է օտար լեզվի իմացությամբ։

Հեռ.՝ 572681

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Խաչմերուկ» թերթի 8 կտրոններով նավթի բաշխումը իրականացվելու է Երեւան քաղաքի սոցիալական ծառայություններին հանձնված կտրոններին համապատասխանող ցուցակներով։ 50 լիտր նավթի կտրոնները (20, 20, 10) կարելի է ստանալ «Խաչմերուկ» թերթի խմբագրությունից, 1997 թ. փետրվարի 3-10-ը՝ հետեւյալ հերթականությամբ.

Կենտրոն 3-ին	Խորհրդային 7-ին
Մյասնիկյան 4-ին	Շենգավիթ 8-ին
Մաշտոցի 5-ին	Արաբկիր 9-ին
Էրեբունի 6-ին	Շահումյան 10-ին

Նավթի բաշխումը կսկսվի փետրվարի 11-ից։ Բաշխման օրը եւ տեղը կհայտնվի կտրոնների տրման ժամանակ։

Վերոհիշյալ ժամկետները չեն սահմանափակում կտրոն եւ նավթ ստանալու իրավունքը։ Քաղաքացիները կարող են կտրոնները եւ նավթը ստանալ նաեւ այլ օրերի, սակայն ժամանակին ներկայացած քաղաքացիներից հետո։

«ԽԱՉՄԵՐՈՒԿ» թերթի խմբագրություն

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ ընդհ. ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ)։ Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի։

Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը՝ 10-16, 58 33 26 ժամը՝ 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ – ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ՝ 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 507. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 31. 01. 1997. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@